

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 9.

జెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 23-వ తేది సోమవారము

No. 169

నంపుటము ౯

జంతు భిక్షా మిక్షా వత్సరము, కార్తీకమాస శుద్ధ తృతీయ 3.

నందిక ౧౬౯

అమృతాంజనము అన్ని

నొప్పలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము వుండ్లకు

ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీ తో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతి యింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దనూదినిగల మాయమందుగాదు. వకలామందులవలన మోసముగలుగును. వంచభాషచీటిని చూచి కొనిన మోసముగలుగుదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను వెలసినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక, నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

శుద్ధస్వదేశి బెంగుళూరు - మేలు పట్టుచీరలు

జరిగినచీరలు, కిరీటలు, రవికలు, రుమాళ్లు, దావణీలు, పావళ్లు, సాదాబాక్సెట్టు కట్టలు, గొనుగట్టలు మొదలగునవి పురమాషిగా మేలురకం పట్టుతో చిలకపచ్చ, తమపుపచ్చ, ఎలుపు, రోహ, ఆకాశవర్ణం, ఆరంజరంగు, మేఘవర్ణం, కాఫిరంగు, నెమలిరంగు మొదలగు రంగులలో వారివారి అర్థమేరకు తయారుచేసి పంపెదము.

చాయకు గ్యారంటీ:—ఒకసారి అర్థమయ్యిచినవారు తప్పక ఎక్కువను మాకే అర్థమనపంపుదురు.

విదగములకు ఈదిగువ చిలానుమునకు వ్రాయవలెను.

పోస్టు బాక్స్ నెంబరు 55.

మాకం సుబ్బరాయ శెట్టి అందు బ్రదర్స్,

పట్టుజుని వర్తమా, చాక్, బెంగళూరునీటి,

త్వరపడుడు.

వెల సులభము.

ఫల మధికము.

శ్రీ ఆంజనేయ వైద్యశాలవారి సుప్రసిద్ధ ఔషధములు

శ్రీ జిల్లాబోర్డువారి బహుమానము పొందుచున్నది.

129 రకముల ఔషధములున్నవి

(91) బోకకాళి సంహారిణి:—ఎంతకాలమునుండియున్న కీడుకొర్రు మునెనన వారముకోజులలో గుణము కనబరచి. కార్లుమంటలు, నీరు హరించుటయుగాక పగిలిన పాదములు సహా స్వస్థంబై కమలములవలె ప్రకాశించును.

15 రో. రు 4-8-0 వారమునకు రు 2-8-0

(40) నిఖిల వ్యాధిమర్తేభ కంఠీరవము. చిట్టపిరంగి, పల్లిక, బగ్గెలోనగు సవాయిలన్ను, కీర్తనోష్ణులు, నల్లని పొడలు, మాలవ్యాధి, పొండుపు, సహమేహములు, మేహములు, మేహప్రణములు, కుక్షస్థము మొదలు అన్ని వ్యాధులను వారము రోజులలో నివారణజేసి బలము, శరీరకాంతి, రక్తవృద్ధి, పీర్వస్థంబున కలిగించును. ఇచ్చాపత్రికం.

వెల రో. రు 8-0-0, 15 రో. రు 3-4-0.

(90) సర్వవిధ క్షగరోగసంహితవ్యాధులు. చిల్లించిన పత్తి, తిలుపు, ఎరుపు, నలుపు లోనగు యేరంగు క్షనైనను, మాత్రము నల్లముగాని, బొట్టుబొట్టుగాని పడుట, యీ గుణములన్నియు కలిగి రక్తపుష్టి చేయును. 3 పూటలలో గుణము కనిపించును. ఇచ్చాపత్రికం.

డబ్బీ రు 1-4-0.

(48) మహాప్రణాహిరసము (అను అస్తాదక కుష్టురోగసంహారిణి) వెల రో. 5-0-0. 15 రో. 2-12-0. సహమేహములు, పొడలు, మచ్చలు, కాళ్లు, చేతివేళ్లు, పెదవులు, ముక్కు, కన్నరాలు లానై ఎర్రబారి సహా తిమ్మిరలుగా నుండుట, మేహానీరు, అంతరప్రణములు వగైరాలుట పరమావధము.

(27) శ్రీరామాస్త్రయోగము వెల రో. రు 8-0-0, 15 రో. రు 4-0-0 కఫములు, క్యాసకాసులు, దగ్గు, వగర్లు, ఉబ్బసము, మొ॥ శ్లేష్మవ్యాధులకు బ్రహ్మాస్త్రము, 3 పూటలలోకఫమును హరించి వెలరోజులలో పూర్తి నివారణ నిచ్చును. గోపాలపురం, కొత్తపేటపోస్టు.

(గోదావరిజిల్లా)

కె. వి. ఆచారి,

ఆయుర్వేద యూనాని డాక్టరు.

K. V. Achari

Ayurveda unani Doctor.

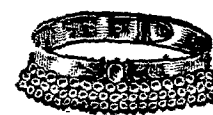
సుప్రసిద్ధమైన

శ్రీక ర క స్తూ రి మా త్ర లు.

రెండు కుటుంబరత్నములు

నోరును మిక్కిలి కుదముగా నుండును. మంచికీర్తి కలిగించును. అంటువ్యాధులు రానీయక ఆటంకపరచును. దిద్దలకు గాని, పెదవారికి గాని దగ్గు, జలుబు, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, వాయువుకోర్కెలు, వంతుజ్వరములు మున్నగు వ్యాధులకు అమృతమైన గుణమును గలుగజేయును. తొంటులముతో ధరించుటకు మిక్కిలి ఉపయోగమైనది. 250 మాత్రలుగల బుడ్డి 1-8 ధర రూపు 0-4-0; 12 బుడ్డు వి. పి. ఖచ్చతో సహా రూపు 2-0-0 లగును. చును నంజన్ గూడు దంతచూర్ణము:—వకలదిక కంఠవ్యాధులను త్వరలో కాగుచేయును. మంచిపట్టుత్వమును కలిగి 1 పాటము 1 వెలకు సరిపోవును. ధర రూపు 0-1-0; 12 బుడ్డు పాటములు వి. పి. ఖచ్చతో సహా రూపు 1-0-0 ఆయుర్వేద విద్యాన లి. వి. పండితులు, నంజన్ గూడు పోస్టు. (మైసూరు జిల్లా) (2)

మానవృకమును గ్రహించితిరా?

లేనిచో ఒకసారి మా ప్రదర్శనశాలకు దయ చేయును. సవరం బంగారు గజ్జల అడ్డిగలు, వడ్డ్యాణము, నాగవత్తులు, కంటెలు అడ్డిగలు, మొలత్రాడు, గడియారము గొలుసు చేతిరిప్పలు, యిది యది అననెల ఎట్టి రకమైనను వారి వారి కోరిక ప్రకారము తయారుచేసి సకాలములో యివ్వబడును. (5)

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు, 25, చైవాబాదరోడ్డు, భుదాను.

స్వదేశి దీపములు

ఇది కల్పితేని ఇత్తిడిచే హిందూ దేశ కర్మాగారమునందు చేయబడినది.

దీనిలో రెండు క్రొవ్వవత్తులను పెట్టుటకు మొరలుగలవు. ప్యాకింగు వి. పి. ఖచ్చులతో సహా 1-కి ధర రూపు. 10-4-0 లు మాత్రమే.

క్రొవ్వవత్తి మొరలు లేకుండ ఉడువత్తుల నుండు మొర కావల సినవారు వివరముగా తెలిపిన ఆ ప్రకారము గా తయారు చేసి పంపబడును.

ఈ రకములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

S. RAMA Aiyer, P. O. No 238, Calcutta.

“తెలుగు సంక్షిప్త లేఖనము”

మీరు ఇంకెవరికీ తెలుగు పాఠసాహిత్యమును ఇవ్వవలెననుచున్నాను. దివ్యము కొక గంట కని. “ప్రతిపక్షము నిమిత్త మనాదిక కండించండి!”

ఇంకెవరికీ తెలుగు, కానివాడు.

ఇదొక సారి చదవండి
ప్రేమరుషులకు, రోగులకు, నిరోగులకు
ప్రాణమువంటి రుచికరమైనది.

రోగోద్రవవములును, ముసలితనమును తేకుడ
బహుకాలము సుఖముతో జీవించుటయుం

దిచ్చగల వారికి

ఈ దేశంబున	ఫిలాజతు	1-28 10.00
నెలఖరువర	రసాయనం	జనవరి నెల
కుడబ్బాదు	(అమృతోపమము)	మొదలు ద
6-8-0		బ్యా రు8.0-0

20 కులముల దబ్బా రోగులకు 20 దినములకు నిరోగులకు 40 దినములకు వృద్ధాప్యమువలన గాని, ఆధిక శరీరమైన సీక పుష్కలము వలనగాని, ఏదైనా కఠినవ్యాధిపీడలవల్ల గాని శరీరముకృష్ణించినను, అతిశుష్కలమైనను, ఇంద్రియములపటుత్వము తగ్గినను విశేషముగ శరీరపుష్టి, కాంతి, మితిలేనిబలము, శరీరపటుత్వము, శక్తి, ఉత్సాహము, గుఱుము, మాఖ్యముగ కలుగును. శుక్ర మేహము, రక్త మేహము, నీలమేహము, హరిత్రామేహము, దుర్బంధపుష్కసావము మొదలగు నైక సంకటములు, సుకాయ సంకటములు ఎంతకాలమునుండి పీడించుచున్నను అతిశ్రేణుకాలములో నిర్మూల మగును. మధుమేహము, ఇంద్రియనష్టము, బహుమూత్రోగముల తుడుర్బలముం దీ యావధి రాజము సుప్రసిద్ధము. ఏమందులవల్లను నివర్తింపక చిరకాలము నుండి పీడించుచుండు రక్తప్రదర్మము (కుసుమరోగము) స్వేద (పదర్మము (తెల్లబట్టి), ఋతుశూల (ముట్టునొప్పి), మరి తుడుర్బలని నిరాశచేసికొని యుండు అన్నివిధము లగు గర్భాశయ వ్యాధులు, మర్మస్థానవ్యాధులు, అజీర్ణము, తలనొప్పి, కృశత్వము, నిస్సౌఖ్యం, ఇ.క ననేకరగ్గులల సీరసాయము, అమృతము వృత్తువును జయించు చండమున జయించును. ధాతువికారము రక్తవికారము, ఆరంభవృత్తరోగము, కొదవ, ఫిరంగరోగము మోహమువలనగాని తైత్వమువలనగాని కలిగిన, ఎగుపు, తెలుపు, నలుపు, అనేకవర్ణములు గలమచ్చలు, బగ్గెలు, కణకలు, పొక్కులు, రసనిమిషామజాదివిషములనువామేహప్రణములు, గళిరోగములు, తాగురోగములు, దంతవ్రణములు, జివ్వారోగములు, కళ్లరోగములు, నేత్రరోగములు, మర్మస్థానవ్రణములు, అతిశ్రేణుముగ తుడుర్బలము. మధ్యకాలమున ఎందువల్ల సంభవించిన నపుంక కత్వమైనను, ఇంద్రియపల్లవనమైనను, శుక్లవర్ణరోగ మైనను, తిప్పక తుడుర్బలము. నరయోజనబలములు కలుగును. ఈశిలాజతు రసాయనము పుచ్చుకొనుటవలన అతికృష్ణాప్యమువలన జేహమనోబలములు, ధాతువులు పటుత్వము కలిగి అతిసుఖముతో జీవయాత్ర గడపును. తీయ, ఉబ్బున, కాసరోగులవలన, జీర్ణజ్వరితులవలన, అజీర్ణరోగులవలన, కష్టతరములగు ఇ.క ననేకవ్యాధిపీడితులకును ఇది బాల్యమిచ్చునునలె సాతముజేయును. రోగులకు అరోగ్యమున్ను, దుష్టలకు బలమున్ను, కృశించియున్న వారికి శరీరపుష్టిని, నిరోగులకు దీర్ఘాయువు, సంపూర్ణారోగ్యము, అమితోత్సాహమున్ను ఈ రసాయనమువలె చప్పన కలిగించు దివ్యవృద్ధి మిక్కిలి కల దని యెవ్వరును జెప్పజాలరు. మీ రొకసారి గాని దీని ప్రత్యక్షగుణములు పరీక్షింపుచుర గాక. తెలుగున గాని, యింగ్లీషున గాని పుష్టముగ మీ చిరు నామతో మాకు ప్రతియుక్తరము ప్రాస్తాయుండకలయును.

అయుర్యేద రత్న, పండిత,

బి. శ్యామసుందరరావు బ్రదర్స్,

అయుర్యేదావధాలయము, బరంపురం, గంజాజిల్లా.

పుటల 180 పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును శాశ్వతశుఖమును పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే కలుచున్నది.

ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢపరచును ఆయుర్విద్వాని ఇచ్చించును.

ఈ పుస్తకము ఇశానుగా నీయబడును. పోస్టుచార్జియే మేమే భరించి పంపెదము. నెలకునే ప్రాయము.

వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిందజీ,
అతంక నిగ్రహ బోధకాలయము.

26. బ్రాడ్వే, మద్రాసు

వృత్తాంతలేఖలు

అడయారు

(మావిలేఖకుని యొద్దనుండి)

అడయారు, అక్టోబరు 20:—మా అనిష్టము కత్తరు శ్రీ యాత వెలగపూడి రామకృష్ణమూర్తిచౌదరి వి. సి. ఎస్ గారి సతీతిలకము, విషజ్వరము వాతబికి, కొద్దిదినముల క్రిందట గుంటూరుపురమున కీర్తిశేఖరాచార్యుల వినూటకాతయొందించుచున్నాము. మా సానభూతి, శ్రీరామకృష్ణమూర్తిగారి వారిబంధుమిత్రాదులకు దెలుపుచున్నాము.

ఆంధ్రజాతీయ కలాకాల

మామూలు ప్రకారము అడయారులో ఈసంవత్సరము నైతము ఆంధ్రజాతీయ కలాకాలకు చాలసామ్యము వహింపబడింది. అడయారువాసులు, కలాకాల తరపున వహింపబడిన, వాలంటీయర్లను సత్కరించి, కలాకాలకు తమకీర్తికాలదిగ, సహాయము చేయుటకు ముందంజవేయుట సంతోషకరము.

విద్యార్థిసంఘము

విశ్వవిద్యాలయపు విద్యార్థిసంఘమువారు చెన్ననగరము నందలి పెద్దలను నావోనించి, అపుడపుడు సంఘముపక్షమున, ప్రత్యేకోపచారమును నిప్పించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. (వెసిడెంట్ కలాకాలలో రసాయన శాస్త్రపండితులు డాక్టరు బి. బి. దేవుగారు "రసాయనశాస్త్రజ్ఞుని కార్యక్రమమును" గురించియు, వ్యవస్థాపకతా సహచరులగు కె. ఎం. పానికారు ఎం. ఏ గారు "నానారాజ్య వాగ్వికాసపుష్టము" గురించియు లాకాలజీ (ప్రిన్సిపాలు ఆర్డరు జేవిచ్చుగారు రగ్గి విద్యాలయమునందలి విద్యార్థిజీవితమును గురించియు నింతవరకు పుష్కరించుట కంగీకరించినారు. విద్యార్థిసంఘం ప్రతిరక్రమములు మరీకొందరు నైతము, ఇచ్చటికి వచ్చి యువస్థానించుట కంగీకరించినారు.

ధర్మవరము

(ఒక విలేఖరి వద్దనుండి)

నేటి దినము (19-10-22) వెనుగొండ నుండి అభివృద్ధి కాఖాగ మంత్రిగారు శ్రీ కూర్మా వేంకటరెడ్డి నాయుడు గారు కి గంటల పాటు వెనుగొండలో గుంతకల్లునకు బోవుచు నీ గ్రామం దైత్యేష్టేష్టేసంధు దిగిరి. వారికి ధర్మవర పౌరుల పక్షమున కొండలు అధికారులతో బాటు ప్రముఖులు స్వాగత మొసగిరి. స్వాగత పుతమున నీ గ్రామమున చేతిగుర్తులుపై తయారు జాబడిన పట్టు బిర్రుస్ట్రుముల విషయమై నిమిష జెప్పచు 1924 సం॥న లండన్ పట్టణమున జరుగబోవు సామ్రాజ్యవత్తు (పదర్మమునకు తమ బట్టల పంప సిద్ధముగ నుంటిమని దెలిపిరి. తటాకనిర్మాతలకు శ్రీకృష్ణాక్షి యొడెయట్ వంటి జేకభక్తాగ్రేసరు లండన్ పుటనియు ధర్మవరము నుగడించి, కొండంత యాక తమయందు తెట్టుకొనియున్నామని శ్రీ నాయుడుగారికి విన్నవించిరి. ఇందుకు శ్రీవారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు సాన్తు ప్రదర్శనమున కీ గ్రామ పౌరులు తమచేతివై దయాన వస్త్రముల బంపుట తమకు యానందమనియు, పారిశ్రామికాభివృద్ధి కాఖాగ మంత్రిగారు తామటిపర్వతములకు నెక్కుడు ప్రోత్సాహమొసగి హిందూజాతీయ పుష్కలమున స్థితికి జేరజు తిండించుచుంటిమనియు, ప్రజలంతటా దమకు సాయపడవలయుననియు, హిందూజాతీయ పుష్కలమున రావలయునన్న యంతరాలే ముఖ్యపాదము లనియు దెలుగుననే ముచ్చటించి నాయుడుగారి యాకాయము లెంతయు నభివృద్ధియందుగా గాని కొంతవరకు వీరికి పోకావృత్తవ్యామోహము పీతలేదని తెలియుచున్నది. భారత జేకమునకు యంతరములు ముఖ్యములని దెలియజేయు వెంతయు ప్రోత్సాహముగనున్నది. ఎండలో కూడుగుడలేకయల్లాడు ప్రజలకు భుక్తినిొసగు చేతిపర్వతము పీరించునైన బ్రహ్మసింహక వాని పురోభివృద్ధిని మార్చి యాలోచించక, పాశ్చాత్య యంత్ర పరిశ్రమాభివృద్ధిని గూర్చి కరుంగకుండ్రం సింహక ప్రోత్సాహముగను, కోపనిజుముగనున్నది. శ్రీవారు తమకు ప్రాధులేనందున తమ యభిప్రాయముల దెలుపుట వ్యభిచరముగ తాము మరొకసారి పిలు గల్గింతుకొని యీ గ్రామమునకు వచ్చి పట్టు జరిలను సంపూర్తిగా వాచి పోదుమని నెలకొల్పిరి. శ్రీవారు తెలిపినటులు యీ పట్టణమున కర్ణదెంచి చేతిపనుల జూచిన పిమ్మట నైనను దమ యభిప్రాయముల మార్చుకొని చేతిపనులే జేకభక్తాభివృద్ధి మూలములని తెలిసికొందుర గాక.

జాతీయ విద్యావీరము

న్నా త క ల కా తి ధ్య ము

(మా ప్రతినిధి యొద్దనుండి)

అడయారు, అక్టోబరు 20:—నిన్న సాయంకాలము, గత సంవత్సరము జులై నా జాతీయవిద్యావీరమువారి పట్టపరీక్షలలో నుత్తీర్ణులైన వారి గౌరవాధ్యక్షుగా జాతీయవిద్యావీర విద్యార్థిసంఘమువారు అడయారునందలి దామోదర లోటలో సాతిష్టమిచ్చిరి. విశ్వవిద్యాలయ సభ్యుల నేతృత్వమున నూతన స్నాతకులు కలాకాల విద్యార్థులు ప్రాశెసరులు అడయారు వాసులలో ననేకలు, సంఘమువారి యాహ్వానము సంగీకరించి అతిథ్యమునకు విచ్చేసిరి.

విద్యార్థిసంఘాధ్యక్షులు ఏ. ఆర్. ఎలిరాజగారు నూతన స్నాతకులను, అతిథుల కందరికిని, మరెవరము చేసిన తదనంతరము, భిక్షలందరు ఉపాహారములను భుజించిరి. తదనంతరము అధ్యక్షులు, విశ్వవిద్యాలయపు ప్రస్తుతపు విద్యార్థుల పక్షమున పట్టభద్రుల నభివందించుచు, విశ్వవిద్యాలయము వారి యాదర్శములను లోకమునకు చాటి, కీర్తి ప్రతిష్ఠల నిలుపుభారము నూతన స్నాతకులపై గలదనియు అతిసామర్థ్యమును జేకనే వానిరేలు సగు ప్రఖ్యాత పండితులకు ఆరండేలు, త్రిలోకికరు అగాపిగార్ల సన్నిధిని శిక్షణమును బొందిన పట్టభద్రులు మాతృసేవారాధనమున నేమాత్రము, వెనుకంజి చేయుట కలభాని వార్ల యని, స్నాతకుల భావిభరితస్థమును గాంచుటకు విద్యాలోకము ఆత్మాతురతతో పీక్షించుచున్నదనియు, భగవానుడు స్నాతకుల ప్రయత్నముల పట్ల తనవిధముగ కేలుత నీయ ప్రార్థించిరి.

శాస్త్రకాఖాగ వారిలేక స్నాతకుల పక్షమున ఎల్ ఎస్. ప్రభు బి. ఎస్. సి. గాంధీ బోధనాధ్యక్షుల కాఖవారి పక్షమున కే. జానకిరామకృష్ణ బి. టి. గారు రాజ్యాంగ ఆధిక వాజ్మయజ్ఞమున మాంగుమాంజ జి. బి. ఏ. పి. వి. నుబ్బారావు బి. ఏ. వేలూరు నుబ్రహ్మణ్యము బి. ఏ. బి. టి. గార్లను శృంగసాయ కాఖపక్షమున సి.ఎస్. వైదిశ్వరము బి.ఎస్.సి. గారును విశ్వవిద్యాలయమున, విద్యార్థి కాలమున, తాము ప్రాశేషరుల సన్నిధిని నార్జించిన విద్యార్థులము వలన వెంతయో లాభము పొందితిమనియు, తమ స్వస్థమున విశ్వవిద్యాలయమునకు ధారపోసి, తమ శ్రేయోదాయకమున ఎంతయో సహాయము చేసిన పండితులు, ప్రాశెసరు ఆరండేలు, అగాపి, యదునందన ప్రసాదు ఎస్. ఎస్. రామరావు, త్రిలోకికరు, జేము కజిన్న, రాజగోపాలము, గురుమూర్తి, మోడరూరు, పార్వీర్లు, గార్ల మొదలగు వారి విశ్వవిద్యాలయము జయభద్రముగ కొనసాగుటకు గాను, ద్రవ్యరూపముగను, మరీ యిదిర రూపములు గను ఎంతయో సహాయము చేసిన డాక్టరు అనిలిసెంటుగారిని, తామెప్పటికిని మరచజాలమనియు, తామెప్పట గత నాలుగు సంవత్సరములనుండి గడవిన కాలమున తమ జీవితమున వెంతయో మార్పుగలిగినదనియు మాతృజేక సేవారాధనమునకు విశ్వవిద్యాలయము వారు గలుగజేసిన ఆవకాశములు ఆనంతములనియు, వీనినే నామాత్రము కర్మపుచ్చక తమ శక్తికాలది జేక సేవచేసి తమ విద్యాలయము వారికి సర్వవిధముల గౌరవప్రతిష్ఠలను దెచ్చుటకు బద్ధకంకణుల మయ్యదమనియు నుడిపిరి.

తరువాత కృష్ణాత్యయ్యులు బి. ఏ. బి. ఎల్ గారు కొన్ని త్యాగరాయ కృతులను శ్రావ్యముగ పాడి సభికుల నానంద వార్ధిలో ముంచివైచిరి. అంతటితో సభ ముగిసినది.

సిక్కిందాబాదు

18 తేదీని అయుర్యేదపాతకాలా భవనమున శుభసిద్ధిలగు వైద్యులును, వైద్యాభిమానులు, సాయంత్రం 4 $\frac{1}{2}$ గంటలకు శమావేళులై శ్రీశ్రీ భస్మంతిపూజ గావించిరి. అయుర్యేద వైద్య తటవర్తి హనుమంతరావుగారు ప్రార్థనగీతములు పాడిన పిమ్మట, హిందుస్థాన్ వైద్యులు నూర్యప్రసాదుగారు హిందీ యందును, శ్రీయంత, మాదిగొండ బుచ్చయ్య లింగరాష్ట్రు నారు ఆంధ్రయందును ఉపన్యసించిరి. శ్రీమాక పండిత కే. శ్రీనివాసాచార్యులుగారు, కన్నడ సంస్కృతభాషలలో శ్రీ భస్మంతి అవిర్భావపుట్టమును పురాణముగా చదివిరి. మంగళ చారిత్రులైన పితవ రార్తి 7 $\frac{1}{2}$ గంటలకు సభాతాంబూలానంతరము సభ ముగిసెను. (ఒకవిలేఖరి)

శ్రీద్వైఖిలాచల సంఘసభ 17, 18 వ

ఈ గ్రంథి తీర్మానము లామోదించబడెను.

కమలా పాషాగారి నభినందించుట

172, Bow Bazar Street, CALCUTTA

శారదా నికేతనము

ఒక విజ్ఞప్తి

శ్రీలక్ష్మణ బాల్యపద్యముల ననుసరించి విద్యనెల్లటవై "శారదా నికేతనము" కేరితో ఒక విద్యాలయము గుంటూరులో 2-11-22 తేదీకి సరియైన కార్మిక శుభ్రత 3 లు గురువారం జూన్ 20 వనకును ఇందువిషయమై శ్రీలక్ష్మణ బాల్యపద్యములను వందలకొలది బాలికలు విద్యాలయములో చేరుటకు ప్రయత్నములు చేయుచున్నాము. ఇచ్చట సంస్కృతము, తెలుగు, హిందీ, సంగీతము, చిత్రలేఖనము, నాలుగు కదంబులు, నేత, కట్టుపుని మొదలయిన చేతిపనులు ముఖ్యముగా నేర్పరచబడును. శ్రీలక్ష్మణ బాల్యపద్య నేర్పరచుచున్నాము. ప్రతిసంవత్సరము పరీక్షలుచేసి తేరివారికి ఉన్నతవిద్యలో వివిధకాఖలలో భిక్షుదము లియ్యగలము. విద్యార్థినులకు వసతి గృహముకూడా యేర్పరచబడును. ఈ ఉన్నతవిద్యమునకు ప్రస్తుతము రు. 20000-0-0 లు రెండు లక్షల ద్రవ్యము కావలయునని మదింపు చేయబడినది. దైవకృపకల్ల యీ ప్రద్యమం తప్పక నెరవేరునని ఆశయము.

గుంటూరు పట్టణములోని విద్యాలయములకు శ్రీలక్ష్మణ బాల్యపద్యము వేరవేరుమీయి లేకుండానే ఆయావిషయమును సక్రమంగా బోధించుటకు అంగీకరింపి తమ శ్రీవిద్యాభివృద్ధిమును వెల్లడించిరి.

సంస్కృతము: 1 గుండు అచ్చమాంబగారు 2 ఇప్పగుంట వెంకమాంబగారు.

తెలుగు: 1 గుండు అచ్చమాంబగారు 2 గోగులపాటి సత్యభామగారు.

హిందీ: 1 వేపా నూరమ్మగారు

సంగీతము: 1 స్వరంపాతుల శేషమ్మగారు.

కట్టుపుని: చిట్టూరి రంగవల్లి తాయారమ్మగారు, రాజ్యలక్ష్మమ్మగారు.

చిత్రలేఖనము: 1 చీమకుర్తి సత్యవతిమ్మగారు

రాజ్యము: 1 ఉన్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారు 2 యామర్తి రంగమ్మగారు.

మరియు: 1 రాయసం వెంకాయమ్మగారు బోధించుట కంగీకరించిరి.

త్యరలో విద్యాప్రజాళి: ప్రకటింపబడును. ప్రస్తుతం యీ కేంద్రము వారు నిర్వాహక సంఘముగా యేర్పరచబడిరి.

అధ్యక్షుడు: శ్రీమంత్ కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు.

ఉపాధ్యక్షులు: 1 ఏకా రత్నమాంబగారు 2 గుండు అచ్చమాంబగారు 3 ఇప్పగుంట వెంకమాంబగారు

కోశాధికారులు: వింజమూరి భావనాచార్యులుగారు.

కార్యదర్శులు: ఉన్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారు చీమకుర్తి సత్యవతిమ్మగారు.

సహాయ కార్యదర్శులు: ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారు

తక్కిన సభ్యులు: 1 గోగులపాటి సత్యభామగారు, వేపా నూరమ్మగారు, చిట్టూరి రంగవల్లి తాయారమ్మగారు, మద్ది రంగమ్మగారు, స్వయంపాతుల శేషమ్మగారు, అక్కరాజు సీతారామమ్మగారు, వరం రాజ్యలక్ష్మమ్మగారు, చిట్టి హనుమా యమ్మగారు, మంత్రిపాడు సాంబశివరావుగారు

ఈ యుద్దమానికి శ్రీ విద్యాభివృద్ధి శుభ సహాయముచేయ ప్రార్థితులు.

ఉన్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మ, చీమకుర్తి సత్యవతి, కార్యదర్శులు

రాజమండ్రి కాంగ్రెసుపత్రిక

ముద్రితప్రతి వెలువడుట

కాంగ్రెసుపత్రిక మొదటిసంపుట మంతయును మైక్రోస్కోపిక్ యిలపదనీ ప్రకటింపబడినది. రెండవసంపుటము మొదటి సంచిక ముద్రింపబడి యీనెల 19 వ తేదీన ప్రకటింపబడినది. సంపాదకుడు మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు. ప్రకాశకులు రాజమహేంద్రవరము ఆంధ్రయువజనస్వరాజ్య సభవారు. సంవత్సరము చందా మూడురూపాయలు. నూతనస్వరూపమున వెలువడిన ద్వితీయసంపుట ప్రథమసంచికను కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి.

చెన్న పురి బజారుధరలు

అక్టోబరు 23-వ తేదీ సామవారిము.

(1) ధాన్యములు

బియ్యము	బస్తా	మొదలు	వరకు.
కునుమ	లెనాలి	ర. 45 X లది	ర. 18-0-0 14-0-0
నెల్లూరి	డిటా	"	15-8-0 16-0-0
డిల్లి	డిటా	"	15-8-0 16-0-0
రామల ర. 184	బస్తా 1-1	"	9-8-0 10-0-0
మల్లెలు	"	"	20-0-0 21-0-0

(2) వస్త్ర ధాన్యములు

బియ్యము	బస్తా 1-1	18-0-0	16-0-0
కునుమ	డిటా	"	18-8-0 14-0-0
నెల్లూరి	డిటా	"	14-8-0 16-0-0
మినుములు	డిటా	"	15-0-0 17-0-0
ఉలలు	డిటా 1-1	"	9-8-0 11-0-0

(3) నూనె వస్త్రములు

మల్లెలు	నూనె	ర. 1-1	ర. 150-0-0 155-0-0
నెయ్యము	1-1	"	18-0-0 28-0-0
కొండాపురం కరుణానాథమ్మ	ర. 18	"	58-0-0 69-0-0
యితరప్రదేశము	"	"	54-0-0 56-0-0
మినుములనూనె	గామగ	ర. 1-1	ర. 125 మినుములనూనె 120
లమడుము నూనె	ర. 1-1	"	118-0-0 119-0-0

(4) చిల్లర వస్త్రములు

చాచాకుమ్మ	ర. 1-1	ర. 140
చారకుమ్మ	"	ర. 100-0-0 144-0-0
మినుములనూనె (గుంటూరు)	ర. 1-1	ర. 108-0-0 108-0-0
గుంటూరుపాముల నీలిమండు	మినుముల 1-1	ర. 50, 55
చిల్లర వస్త్రము	"	ర. 70, 75
చిల్లము	ర. 1-1	ర. 48-0-0 52-8-0
తిరిగిపాడు పాలివి	ర. 1-1	ర. 35-0-0 48-0-0
"	క్రొత్తవి	ర. 1-1
	ర. 61-0-0	70-0-0

(5) ఇనుము

కట్టలు	రఖం	ర. 1-1	ర. 87-0-0 87-8-0
చివరి	"	"	88-0-0 89-0-0
చివరి	"	"	89-0-0 90-0-0

(6) లోహములు

కండి 100 రులము	ర	98-0-0
బంగారము, రులము 1-1	ర	28-10-0
కవరము 1-1	ర	17-2-6
కత్తిడి బా-1	ర	814-0-0 815-0-0
రాగి డిటా	ర	845-0-0 846-0-0
అస్కా చక్కరి బ 1-1	ర	48-8-0 48-13-0

(7) ంగులు

సింహంపూర్	20 డిగ్రీలు	అందరు	ర. 95-0-0
డిటా	16	డిటా	ర. 75-0-0
అవు	క్రిష్ణా	20 డిగ్రీలు	ర. 97-0-0
డిటా	16	డిగ్రీలు	ర. 77-0-0

భారతఖిలాఫతు కార్యసంఘసభ

బొంబాయిలో నవంబరు 1-వ తేదీని జరుగును భారతఖిలాఫతు కార్యసంఘసభ యీనెల 21 తేదీని ఢిల్లీలో జరుగదు. నవంబరునెల 1 వ తేదీని బొంబాయిలో జరుగును.

అంగోరానిధి

మొప్పిరుహుస్సేను గిద్దాయిగారిలేఖ: అంగోరా దొరకమునకు సొమ్ము కంప పీలులేకపోవుట వల్లను నితర కారణములవల్లను ఆ సొమ్ములో కొంత అత్యవసరములైన కార్యములకు వ్యయపరుపబడినట్లు తెలిసినది. ఆ సొమ్ము కేసులు పాపాగారికి పంపవలెను. మరెందులకు నెంత మాత్రమును వ్యయపరచగూడదు. ఎంత అవసరము కలిగినను వ్యయపరచగూడదు. నేటుఫోటనీగారే దానిని భద్రపరచవలెను. డిశియాలందరును అంగోరానిధికి ధనమును పోటనీగారికి పంపవలెనని వీరు ప్రకటించిరి.

వర్తకవిషయములు

మద్రాసు - మారకపు రేటు.

మారకము.	
బాంకి లెల్లిగాఫీకు బ్రాన్సుఫరు	15 9/16 పెన్సిలు
బాంకిడిమాండు (డాబ్బలు)	15 19/32 పెన్సిలు
లండను డిమాండు (డాబ్బలు)	15 11/16 పెన్సిలు
బాంకి కొనుగోలు రేటు	
మాడు నెలనాయిదా (డాబ్బలు)	15 27/32 పెన్సిలు
అరునెలల నాయిదా (డాబ్బలు)	16 పెన్సిలు
కలకత్తా మార్కెటు	
మారకము	
కలకత్తా అక్టోబరు 21 కనివారము	
బాంకుకంటి మారకము	15 5/8 పె
డిమాండు బిల్లులు	19 21/32 పె
X వర్ష మెంటు సెక్యూరిటీలు	
6 0/0 యునైటెడ్ము 1926	రూ. 100/9
6 0/0 " 1932	రూ. 100/12
6 0/0 యు. పి. బాండులు 1926/41	రూ. 98/8
బొంబాయి - మార్కెటు.	
బొంబాయి, 21 కనివారము	
ఇంగ్లీషు బార్ గోల్డు.	రూ. 27 4/0
తత్తుణం వైసలా మింటుగోల్డు.	రూ. 26 15/6
నవంబరు తీర్మానము.	రూ. 26 15/6
(డిసెంబరు) తీర్మానము.	రూ. 27 1/0
తత్తుణం వైసలా బార్ వెండి.	రూ. 89 12/0
నవంబరు తీర్మానము	రూ. 89 9/0
డిసెంబరు తీర్మానము	రూ. 89 8/0
మారకము	
బ్యాంకురెంటిమారకము	15 19/32 పె
డిమాండుబిల్లు	15 5/8 పె
లి. సి. టి. టి.	15 19/32 పె
లి. సి. డి. డి.	15 5/8 పె

మ చి లి ప ట్ట ణం

స్వకీయ విలేఖరి

భవ్యంతరి జ శంతి
మా పురములోని ఆయుర్వేదవైద్యులు అఖిల భారత ఆయుర్వేద సమ్మేళనమునారి అజ్ఞానసారముగా ఈ భవ్యంతరి యుత్సవము రెండుసంవత్సరమునుండి జయపథముగా జరుపుచున్నాము. 17, 18 తేదీలకు ఆయుర్వేదము జయపథము పురమందిరములో పురమహాజనసభలుగలెను. 17వ తేదీసభయందు శ్రీయంతరి వల్లూరి నూర్యనారాయణరావుపంతులుగారు ఆగ్రాస వ్యాధివైద్యమునుబొందిరి. భవ్యంతరిపార్వత అ కమలాలకు యను తిప్పిండ్లబాలిక జరుపగా సభిప్రారంభింపబడెను రాజవైద్యులగిని హాళితం విజయసాధి గారు భవ్యంతరి అనంతరపురుషు దనియు ఆయుర్వేదముకూడ వేదమనియుచెప్పిరి. అంతట గుంటూరుపుర వాస్తవ్యులగు శ్రీమాన్ విద్యాన్ తిరుమల కెర్రిటి శ్రీనివాసాచార్యులుగారు వీణా గానమునల్పి సభికులనురంజింపజేసిరి. అధ్యక్షుని ఆంత్వోపస్థానముతో సభముగి నెన. మరుసటిరోజున ఉదయం విశేషముగా వర్షమువరి యటచే వారు కార్యక్రమములో మాచించినవ్ర కారము భవ్యంతరికితులకు బయలుదేరలేదు. మరల సాయంత్రంపురమందిరమున సభ జరిగెను. ఆయుర్వేదవిఖ్యా మణులు భవ్యంతరిపూజ కల్పిరి. వీణాగానముతో సభిప్రారంభింపబడెను. ఈసభకు శ్రీయంతరి వావిలాల వెంకట వధానులు గారు ఆగ్రాస వ్యాధివైద్యమునుబొందిరి. శ్రీయంతరి వల్లూరి నూర్యనారాయణ రావుపంతులుగారు ఆయుర్వేదవి విశిష్టతకాలకు విరాళముల నొసంగుడనకోరిరి. కరతాళధ్వనులు చెలరేగి సభముగి నెను.

వర్షములు

నూరుదినములనుండి విశేషముగా వర్షములువరియచున్నవి. ఈవర్షములు పంటలకు సహాయపడునని తలచుచున్నాము. 18వ తేదీని చాల నొప్పువర్షము గంటలనేపు దరిగెను.

దేశీయ మహాజనసభ

కెమలుపాపాగారి కృతజ్ఞత
భారతీయులు సహాయముచేసెదమని వాగ్దానము చేసి నందులకు సంకల్పించుచు దేశీయమహాజనసభవారికిని కార్యసంఘమువారికిని వందనములు తెలుపగలయు కెమలుపాపాగారు పంపిన తంతివార్త పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారికి చేరినది.

“శాసనస్థల బహిష్కారమును కొనసాగింపుడు.”

అ. విత్తుము స్త్రీయను తిమ్మరెడ్డిగారును ఆయన కుమారుడును వస్త్రోపులని నడుచుట తీర్పు చెప్పెను. (సంవిధా ర).

ఆంధ్ర పత్రిక

మొత్తము 2558 మంది అకాలిల అరెస్టు చేయుట

పొచెను సిపాయిల జత బాండు మేళముతో బయలుదేరుట

ఒక చిత్రకథ

శిక్ష వేయబడిన అకాలి దేహ బాధకుపోస మరియొకడు త్రక్కనవారిలో పేరి కారాగృహమున కేళుట.
శిక్షితుడు పిమ్మట రాగా పోలీసులు వాని నింటికి పొమ్మటలు.

విశ్వానందస్వామికి శిక్ష

ఒక కేసులో స్వామికి అప్పతనము మేజిస్ట్రేటు ఒక సంవత్సరము నిడిఖయితు వేసెను. ఇంకొక కేసులో వంగరాష్ట్రమున ధనబాదులో విచారణ జరుగును.

మొత్తము అరెస్టులు 2558

20 వ తేదీ అరెస్టులు 100

ఫిస్సును పుచ్చుకొనిన నైనికలజత 22 వ తేదీన బాండు మేళముతో గూడ గురకబాగుట వెల్లడరని తెలియచున్నది. కేటికి (21 వ తేదీ) 97 గురు ఫించెను సిపాయిలు చేరిరి.

దీపావళి బాణసంచా

20 వ తేదీ రాత్రి స్వర్ణదేవాలయము వద్దకు వేలకొలది ప్రజలు వచ్చి దీపావళి అలంకారమును చూచిరి. అసలు చాల బాణసంచా కాల్పులయెను.

అకాలిల బాధించుట

పోలీసులు అకాలిల నింకను బాధించుచున్న యున్నారు. 19 వ తేదీన అరెస్టు చేయబడినవారిని ఘోషముగా బాధించి రని సంఘమువారు తెలిపిరి.

500 మందిని అమృతసరు చెఱసాలనుండి పంపుట

అమృతసరు చెఱసాలలోనున్న అకాలిలలో 500 మందిని యితర చెఱసాలలకు పంపిరి. విశ్వానందస్వామి స్టేటుమెంటు అనిచెప్పి యొక వాని నింటి వంచివెట్టిరి.

ఫించెను సిపాయిల జత

100 మంది ఫించెను సిపాయిలు 22 వ తేదీ మధ్యాహ్నము డిస్ట్రిక్టు కోర్టువారిని ముందుకుపోయిరి. పశువు కలుపు రంగుల యూనిఫాంనులకు ధోచి రిజమెంటు బాడ్జీలను కల పాకాలతో తగిలించిరి. వారిని చూచుటకు 2000 మంది కోర్టువద్ద చేరిరి. ఆచట డిస్ట్రిక్టు మీమనరు పోలీసు ఉద్యోగులుగూడ నుండిరి. సిపాయిల నామమునతో డిస్ట్రిక్టు మీమనరు 10 నిమిషములు మాట్లాడెను. పిమ్మట బాండు మేళమును ప్రకాశించుచు వారు ముందుకుపోయిరి.

శిక్షలు

21 వ తేదీన అరెస్టు చేయబడినవారికి 22 వ శిక్షవేయబడెను.

ఉపన్యాసము

21 వ తేదీ రాత్రి కంకరాచార్యస్వామిలవారు అకాలిలపట్ల పాపభూమిని తెలుపుచు నుపన్యాసించిరి.

అరెస్టులు

21 వ తేదీన గురకబాగులో 100 మందిని అరెస్టు చేసిరి.

22 వ తేదీన 128 మంది అరెస్టు కావడమున వెల్లడరని తెలిపిరి.

ఉదాసీ-కుకాసిక్కు తెగలు

ఉదాసీ-కుకా తెగలకు చేరిన సిక్కులు కొందరు 21 వ తేదీ సాయంత్రము అమృతసరు స్వర్ణదేవాలయమునకు చేరి డిస్ట్రిక్టు కల పాడిరి. మీరు దేవాలయములోనికి వెళ్లినారా? మీరు సహాయము చేసినవని దేవాలయము వ్యవస్థాపకుడు వారికి తెలిపెను. కాని వారందుల లంకెకరింపక నడలిపోయిరి.

(ఆ. వెను)

ప్రభుత్వమువారి పన్నిదము

స్వకీయ విలేఖరి

10 వేలమంది అకాలిలను చెఱసాలలో నుంచుట కేర్పాటు చేసితిమని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుట అకాలిలకుతమమైన బుల్లవరుమటయేగాన అకాలి లాయాహ్వనము నంగీకరించి

వేలకొలదిగా కారాగృహమున కేగవలెనని గురువ్యాసానంధు మువారు ప్రకటించిరి.

అమరసింగుగారి అరెస్టు

భాయీ వాసు బసింగుగారి కుమారుడును గురువాస పూతులలో జేబగురువ్యాసము మేనేజరునకు అకాలి అమృతసింగు (19 వ ఏడు) గారిని 19 వ తేదీన అమృతసరులో 108 క్రింద అరెస్టు చేసిరి. ఇదివర కెంతకు రెండుసార్లు కారాగృహమునకు వెళ్లివచ్చెను. ఈసారి 6 వారములు శిక్ష వేసిరి.

21 వ తేదీన స్వకీయవిలేఖరి అమృతసరు

నుండి పంపిన లెంతివార్త

21 వ తేదీన మారితేటి అమృతసరునుండి కంపెన రెంటి వార్త వేడు పలు 11 30 కు మాకు చేరినది.

ఇప్పటికి ఆరెస్టుల మొత్తము 2258 19 వ తేదీన 100 మందిని 20 వ తేదీన 100 మందిని అరెస్టుచేసిరి.

అకాలిల బాధించుట

18 వ తేదీన అరెస్టు చేయబడిన జరిపాదుకుని ఉపనాయకుని పుచ్చాబుల నిచ్చివేయడని పోలీసులకుగ వారి య్యోగంధున వెట్టిగాని వారి కాలేజీతోనే వారి మొగములపై చాలవెట్టులు కొట్టెను. ప్రతిదెట్టుకు వారు గురుస్థలమును చేయుచు నే యుండిరి. వారిని విడివిడిగా దేరాలాకి తీసుకొనివెళ్లి తుమావణ చెప్పడనగా వారు చెప్పవలసి. నాయకుని చేతులు నిరివిట్టి కాళ్లు చాలవెట్టుకు చాపించి రెండు కాలేజీవద్దకు కర్రనువెట్టిరి గంటల నేడట్లుండిరి వెట్టి గారు ఉపనాయకుని పాదములను ఇ సువనాళి ములుల రెన బూట్లు కాలేజీ చితుక దొక్కెను. అట్లు త్రొక్కుచు మీరు బ్రిటిషువారిపట్ల భక్తి కలవారు. వారు ప్రాణమిత్తులరుగాన తుమావణ చెప్పినమిత్తులకు తలెత్తెదనని చెప్పుచుండెను. ఆ ఉపనాయకుడు దున్నాడ విసంధున కేటిని బలముగ బెట్టుట గొట్టి యింకొక దేరాలాకి వెళ్లువార్లును కైరితే నిలబెట్టిరి. మూత్రవిర్జ్వలమునకునూడ పోనీయలేను. అటులే ఒక్కొక్క అకాలిని తుమావణ చెప్పవలసి పోలీసులు బాధించిరిగాని వారి స్వేచ్ఛను చెప్పలేదు. భాయీ అత్తాసింగుగారు తొడుకొని వెళ్లిన త్రొక్త బూట్టులను పోలీసులు తీసికొరి. 19 వ తేదీన యీజతవారిని విచారణకు తీసికొనివచ్చిరి. విచారణ జరిగిన పిమ్మట స్టేటుమెంటుల నివృత్తగా వారు జరిగిన సంతతి చెప్పిరి. అది ప్రాసీ పోలీసువారి కియ్యలెనని మేజిస్ట్రేటు చెప్పెను. పోలీసువారి కేసుముచేసిరి. గాన మే వట్లు ప్రాసీ యియ్యమని అకాలి లలిరి.

భాయీ బూరసింగుగారి అరెస్టు

గురకబాగునమీపమున నున్న ఘోషవారే గ్రామమున నివసించుచున్న భాయీబూరసింగుగారు గురకబాగుకు ఆహార పదార్థములకు పంపుటగా చాలా ప్రజలకును చేయుచున్నాడు. ఈ కల 18 వ తేదీన అరెస్టుచేయబడి వివాహము జరుగుచుండ గానభయం నరని అరెస్టుచేసిరి.

ఒక చిత్రకథ

19 వ తేదీన 100 మంది అకాలిలకును అమృతసరులో విచారణ జరిగిరి. తీర్పు 12 గంటలలో చెప్పెదనను. అంతకుమును వారిని వావల నుంచుడని మేజిస్ట్రేటు చెప్పెను. వారి వావలకు తీసికొనిపోయిరి. వారిలో జడసింగును కడపుడు దేహబాధ కేగవలసి వచ్చెను. ఆ కడపుడు పోయెను. ఆతడు మరిచి యచ్చులపలనే అకాలిలను లాసికి తీసికొని పోయిరి. 100 మందికి కేటి 22 వ సంవత్సరములు శిక్షవేసెనని మేజిస్ట్రేటు చెప్పెను. వారిని కారాగృహమున నుంచి జడసింగు కోర్టు ఆవరణలో న్యాయస్థానమునకి అరికి నిర్దయ పోనీయరైరి. వారు రాత్రి 8 గంటల నరని వదిలిరి. ఆపుడెందు జయిలకు పోయి రాను శిక్షింపబడి నూరుమందిలో నొకడను. ఈకాలణ ముగలన వారిలో ర బాలు. పోలింగన నిపురులొనికి రాని య్యుడని ఆతడు వారిని వేడుకొనెను. ఇంతకుముందే మేము 100 మందికి తక్కువెట్టి లొనికి పంపితిమిగాన నిన్ను లొనియ్యమని వారనిరి. ఆ నిన్యామముగాదని ఆతడు చాలాసేపు మొగ వెట్టిచేయవది లేక తనసంకతి ప్రబంధక సంఘము వారికి

తెలిపెదనని వెల్లెను. ఇతడు కేహ బాధకు పోయివు కలటనున్న కేటకులలో కొకడు అకాలిలను మరల లొనికేరిచివత్తును మెల్లగా వారిలో చేరిపోయెను. అరితిగా వత్సరములు కారాగృహవాసమును గురునేనము గులభముగా నరనికి లభించెను.

14 గురిని వదిలివేయుట

19 వ తేదీన అరెస్టుచేయబడినవారిలో కొందరు ముగలి వారనియు కొందరు పసివానియు 14 గురిని వదిలివేసిరి.

స్టేటుమెంటులను 500 మందిని పంపుట

మరల నొక స్టేటుమెంటులలో 500 మంది అకాలిలను 20 వ తేదీన కరిపాద్దుపాంకములకు పంపిరి.

22 వ తేదీ అరెస్టులు

22 వ తేదీన 128 మందిని అరెస్టుచేసిరి. ఆ వాడు సాయంత్రము జలనవాలబాగులో కంకరాచార్యలవారు స్వధ్యానమునుగూర్చి ఉపన్యాసించిరి.

మహాత్ము డెటులున్నాడు?

ఎంగుఇండియా

శ్రీమతి కస్తూరీబాయిగారు మున్నగువారు ఎర వడ కల సాలకే మహాత్మునిసందర్శించిరి. కలవారము ఎంగుఇండియా పత్రికలో సంకలనముగ తెలిపియున్నారు. మహాత్ముని ఆరోగ్యము సరిగానున్నది. వారికి కిరీటములు మూడుపానులు పెరిగని తెలిపిరి. మహాత్మునివదనము దివ్యకాంతిలేజీవిరాజితి మై కేత్రాంధకరముగ నుండెనని మాలా కస్తూరీబాయిగారి నుడిచిరి. ఆమెను రోజుకు మూడుగంటల సేపు వివలను కేసెదరు. ఒక్కగంట సేపు నూలుకడకడరు. మహాత్ముడు చేసిన ఏవలతోనే బాంధుగానునూడ నూలుకడకురావూరు. (దేశీయులలో అసహాయబాదులలో ఎండట్లు ఒక్కడినమైన కప్పకుండ పరిత్రమగు రాట్టమును తిప్పవారుకలరు?)

మహాత్ముడు చాలాగంధములు మున్నగువానిని వదువుచున్నార గాని ఏమియును ప్రాయటలేదు. చెఱసాలలో మహాత్ముని స్థితికులనుగూర్చి కాననసభలలో సభ్యులకును ప్రశ్నలకు వివరముగా నింకను ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తరముల నిచ్చుట లేదు. అప్పటి కేదో కప్పి రిప్పించుకొనువద్దతియే వారికింకను క రణ్య మై యు న్నది. "వ్యక్తులు ఏవముకాకలెనని గాంధీ గారు కోర లేదు. ఆ యనకు పీరి యాడికబ్బ యిచ్చుచున్నాము. వారాప్రతికల నిచ్చుటలేదు" అని కొన్ని ప్రశ్నలకు ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తరముల నిచ్చిరి ఇట్టి అసంపూర్ణ ప్రత్యుత్తరముల వలన నర వెత్తుకొంకల వెరుకునేగాని ప్రజలకు కంకయనివారణము కాదు. ఏమి కిరి యాడికబ్బ యిచ్చుచున్నాడు? పింతి సాంస్కృతి మౌగజు అనుదానిని మూత్రమే యిచ్చుచున్నారా? మరి వేరనైకనూడ నిచ్చుచున్నారా? ముఖ్యముగ కావలసి యెందు వస్తువులకు గూర్చి ఉద్యోగుల కల అడుగకలెనా? అట్లకుగకుండ వానినన్నిటి నొక్క సారియే ఉద్యోగుల కల నివ్వరారు? అని యడిగిన వానికి మరల వాచేరారు. ఇచ్చియు నిటుల నన్నును ఈసారి మహాత్ముని చూచివారందరను మహాత్మునియందు గొప్ప విశాసము పొడమాడినదని చెఱసాలలో వెరుకటింపె నధికమగు వర్తమానతో మహాత్ముని చూచుచున్నా రనియును చెప్పిరి. మహాత్ముడువార్తోత్సాహముతో నున్నాడనట కెట్టిసంతోషమును లేదు. చెఱసాలలో నిరుపాదము కొంచెమైన లేకపోయినను గూడ మహాత్ముడు వార్తోత్సాహభరితుడుగ నే యుండ గలడు. ఆతనిప్రేమ వట్టిచే క్రొగకుండ కలకాల మెవ్వరు నిలువగలరు. ఆట్టి మహాత్ముని సామిప్త్యముకలన కారాగృహ వానులు ప్రతికూలత అనుమానము ద్వేషము మున్నగు భర్తాకములను కడలి భక్తిభరితు లయ్యెదరు. భోగత్యాగసము నను దివ్యము స్ఫుర్తిచున్న వారు ప్రేమచయులుగా మారకుండ వ జాలరు. మహాత్ము ననుమానించుచు చేర్చింపుచు నే యుండ వలెననివో నట్లు కోరు గా రెవ్వరును మహాత్ములకు మారముగానే యుండలెను.

లాహోరు జమీందారు పత్రిక

మాననప్రస్తుదావా

సంఖ్యలు పోలీసు డిస్ట్రి యిసెక్టరు జనరలు జమీందారు పత్రిక సంపాదకడకు చాలాగా కథాకాలిగూడు కత్తి కాధిపతియగు మార్క్స్ అబ్దులముజిద్ మేళ గూర్చి వేళుచేసెను. వారివయ నిదివర కే చెఱసాలలో నున్నాడు. గా. ముద్దాయిలు లేకుండనే విచారణచేసి వారు ఫిర్యాదీకి 16000 యయ్యి వలెనని లాహోరు సబ్జుడ్జి తీర్పు చెప్పెను.

ఆంధ్రపత్రిక

1922 సం॥ ౧౦ అక్టోబరు నెల 23-వ తేది

సోమవారము

శాసనసభలు

అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘ సమావేశము చేరువకు వచ్చుకొనియు, దేశదృష్టి శాసనసభా ప్రవేశసమస్యవంకకు మరలుట వింతగాను. అయినను, దేశము నిర్మాణకార్య దీక్షయందు సంపూర్ణముగ నిమగ్నమై యున్నచో, ఈవిషయమునుగూర్చి యోచింపవలసినప్రసక్తియే లేకుండును. స్వరాజ్య సాధనిర్మాణమునకు బూనుకొనినవారికి, సంస్కరణములు, శాసనసభలను ఆటవస్తువులగూర్చి ఆలోచనల సలుపుటకు వీలుండునా? వేనకువేలు దేశభక్తులు కారాగృహమున పరితపించుచుండ, లోకోత్తరపురుషుడను భారతప్రబోధకారకుడునగు గాంధీమహాత్ముడు స్వరాజ్యశ్రమమున తపముజేయుచుండ, అకాలిల ఆపూర్వ త్యాగసాధనము ప్రపంచము నాశ్చర్యమున నుంచుచుండ, ఆహింసాధర్మము అమృతసరప్రాంతములందు తనదివ్యతేజమును ప్రసరింపజేయుచు మహాత్మునిసందేశము సత్యము సత్యమని చాటుచుండ, పంజాబుసమస్య యేమి స్వరాజ్యసమస్య యేమి పాంచాళభూమియందు పరిష్కారము బడయ సంసిద్ధముగ నుండ, తురుష్కసమస్యను సాత్వాత్మజాతులు పరిష్కరింపక తప్పకపోవుటయగాక, మహమ్మదీయాశయములకు ప్రబలవిరోధియగు లాయడుజార్జిగారు తమపదవికి హస్తాదకమిచ్చియుండ, ఇట్టిసందిగ్ధసమయమున నిరాకరణోద్యమమునకు మూలాధారమై వెలింగి, శాసనసభల ప్రతిష్ఠను మూలచ్ఛేదము గావించి, సంస్కరణముల నిరుపయోగమును ప్రపంచమునకు చాటి, మితవాదులకు సైతము భ్రమను తొలగజేసి, అధికారవర్గనిరంకుశత్వమును పూర్తిగ బయల్పరచిన శాసనసభాబహిష్కారమును తొలగించుటకన్నను, దేశమునకు హానికరమును, ప్రజాశాసనభంగకరమును, స్వరాజ్యసిద్ధికి ప్రబలాభ్యంతరము నగు ప్రతిబంధకము వేరొక టుండబోదు. క్రొత్తగ సంస్కరణములను పొందిన బర్మాలో శాసనసభల ఎన్నికలను బహిష్కరింప నెంచుచుండ, సింహళదీవులు నందు పండ్రొడుమంది శాసనసభ్యులు తమపదవులకు రాజీనామానిచ్చియుండ, ట్టేటుకొన్నిలు సభ్యత్వపదవికి రాజీనామానిచ్చి గాంధీమహాత్ముని ఇదివరకే ఏలయనుసరింపకపోతి నని భుగ్గిగారు విచారించుచుండ, జన్మస్వాతంత్ర్య సంరక్షణ నిమిత్తము నెల్లూరులో మితవాదులు సైతము నిర్బంధాజ్ఞలను పాటించకుండగ, మరల సంస్కరణములను చేపట్టి, శాసనసభలలో ప్రవేశించి, ఇతరదేశములకు సైతము మార్గము జూపుచున్న భారతవర్షము వెనుకకు మరలుట ఎంతయనమానకరమో యూహింపవచ్చును. ఫిలిప్పైను దీవులలో సైతము గాంధీమహాత్ముని పద్ధతి నవలంబించి, సహాయనిరాకరణోద్యమమును కొనసాగించుటకు ప్రజలు పూనుకొందురని, ఇటీవలనే వర్తమాన మేతెంచెను. శాసనసభలలో భారతీయులు ప్రవేశించెదరేని, గాంధీమహాత్ముడింతవరకును ప్రపంచమునకు చాటిన సందేశపువిలువ దగ్గి,

హిందూదేశ మహాకీర్తిపాలగు ననుటకు సందియము లేదు.

నిన్నటివిషయము, శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు సమస్తపుట్టాక్షుల గావించిన ప్రసంగమున, శాసనసభా బహిష్కారావశ్యకత తేటపరుపబడెను. మహాత్ముని సందేశపువిలువను గ్రహించిన, సరోజినీదేవి గారు తమ వక్తృత్వసామర్థ్యమును సోదరుల కొందర నావరించిన భ్రమనుపోద్రోలుటకు వినియోగించెదరుగాక యని కోరెదము. మార్గములు రెండే గలవు. సహకారము నయినను అవలంబింపవలయును; నిరాకరణము నయినను అలంబింపవలయును. అంతియగాని, మధ్యమార్గ మింకొకటి లేదు. శాసనసభలలో జేరి నిరాకరణము నవలంబించుట, పరిహాసాస్పదము. శాసనసభలలో నిరోధము గావించినను, సహకారమునకు బూనినను, ఫలితము సహకారమే యగును. ప్రతిష్ఠంబనలు కొనసాగుట దుర్లభము. ముందుగ చాలినంత మంది సభ్యులు దొరకుటయే, దుస్సాధ్యము. ఆపిమ్మట, సభ్యులెట్టి నిరోధమునకు బూనినను, దానిని జయించుటకు గవర్నరుజనరలు, గవర్నరులకు సర్వాధికారములును గలవు. సామాజ్య శాసనసభవాదు నిరాకరించిన ప్రెస్టుచట్టమును రాజప్రతినిధి పునరుద్ధరించుటయే ఇందుకు ప్రబల నిదర్శనము. కొందరు సభ్యులు నిరోధించినను, మరి కొందరు సభ్యులు తోడ్పడినను, ఘర్షణ సానమునకు శాసనసభ్యులందరును బాధ్యత వహించక తప్పదు. ఎట్టి నిర్బంధచట్టము వెలువడినను శాసనసభల చేరు తోనే వెలువడును. తమకుగల పూర్ణాధికారమును చీటికిని మాటికిని వినియోగించుటకు అధికారులు వెనుదీయుటలేదు. సరోజినీదేవిగారు నడివినటుల, అకాలిలపై విధింపబడెడి ఘోరదండనములను నివారించజాలని శాసనసభలు, శ్రీనిర్బంధప్రయోగమును జన్మస్వాతంత్ర్యభంగమును తొలగింపలేని శాసనసభలు, స్వరాజ్యము నిచ్చు నని కలలోనయిన దలంచుటకు వీలుగనా? శాసనసభలబర్మాదేశాభ్యుదయమును పెంపొందింపజాలమని యొప్పుకొనుచునిరాకరణోద్యమమును ప్రస్తుతశాసనసభ్యులకన్నను, జాతీయవాదులు వానిలోచేరి ఎక్కుడుగ పొడిచి గెలుతురని యూహించుట ప్రమాదభూయిష్టము. ఇందువలన, లాభములేకబోగ, నష్ట మధికముగగలదు. జాతీయ నిర్మాణముపై దేశము తనశక్తిని కేంద్రీకరించుట మానుకొనును. ఇంతవరకును క్రమక్రమముగ తొలగుచున్న పారతంత్ర్యభ్రమ, మరల దేశము నావరించుటకవకాశ మేర్పడును. ఆర్థికస్వాతంత్ర్యమునకు జేసిడి ప్రయత్నములు మూలబడి, ఫల విరహితమగు చర్చలతో మరల ప్రొద్దుపోవుచుండును. భారతజాతి నహించినదీక్షకు భంగము కలుగుట, అన్నిటికన్నను గొప్పఅపాయ మగును. సంకల్పబలము క్షీణించినపిమ్మట, స్వరాజ్యసిద్ధి దుర్లభమగును. శాసనసభలకు అధికసంఖ్యాకులు వెలుపల నుండుటవలననే, సహాయనిరాకరణోద్యమమున కింతబల మేర్పడినది. ప్రపంచదృష్టి నాటిరించుటకు వీలు గలిగినది. ప్రజలలో అపూర్వమగు త్యాగవహ్ని ప్రజ్వలింపడి వారి ఆత్మశారవము విస్తరించినది. స్వతంత్ర్యక్షేయందు వారికి విశ్వాసముదయించినది. సరోజినీదేవి హితమొసగినటుల, శాసనసభల మోహమున దగుల్కొని మహాత్ముని కృషిని విఫలము గావించక, ప్రజలు నిర్మాణకార్యక్రమమును పూర్తిజేసి, వ్రతసమాప్తి గావించుటకు తమ శక్తినంతను వినియోగించుట శ్రేయస్కరము. దేశమునంతను కద్దరుతో నింపవలయును. స్వధర్మ నిర్వహణమే స్వరాజ్యమునకు మూలసాధన మనుట నిస్సంశయము. బ్రాహ్మణబ్రాహ్మ

ణేతరులమధ్య నేమి, ఉన్నతజాతుల నిమ్మజాతులమధ్య నేమి, హిందువులు మహమ్మదీయులమధ్య నేమి హృదయసంయోగము గుడుగుటకు నాయకులు సర్వస్వము నర్పింపవలయునని సరోజినీదేవి చెలిపిన హితమునందు సత్యమొత్తయినను గలదు. ఇక్కార్యము మహత్తరమయినది. శ్రీపురుషులందరును ఇక్కార్యమును నిర్వహించుట పరమధర్మము. వేరొకవంకకు దృష్టిమరల్చుట కిది సమయము గాదు. దేశమాతను బడ్డను చేచ్చిన పిమ్మట, శాసనసభాప్రవేశముగూర్చి యోచింపవచ్చును. శాసనసభలలో బ్రవేశింపదగిన సమయము, స్వరాజ్యసిద్ధికి పిమ్మటగాని, తత్పూర్వముగాదని దేశము గ్రహించుచో, అవసరాందోళనమునకు ఎడముండదు. గాంధీమహాత్ముని సత్యంకల్పము, త్వరలో సఫలమగుటకు, భగవానుడను గ్రహించుగాక!

లాయడుజార్జిగారి ప్రగల్భములు

లాయడుజార్జిగారు క్రిందపడినను, బింకములు మాత్రము తొలగలేదు. లీడ్సులో మొన్నటిదినముపన్యసించుచు, లాయడుజార్జిగారు కన్నరేపటిపులను కసిదీరదిట్టిరి. తాను దేశమునకు జేసినమేల్లను ఏకరువుబెట్టిరి. యుద్ధసమయమునందు మాత్రమే గాక, శాంతిసమయమునందుగూడ తాము మహాపకారము గావించినటుల చెలిపిరి. నానారాష్ట్ర సంఘనిర్మాణమునకు తామెటుల కారకులయిరో సూచించిరి. కాని, నానారాష్ట్రసంఘమువలన గలిగినప్రయోజన మేమి? ప్రపంచశాంతి నది స్థాపింపజాలకబోయెను. గ్రీసు-తుర్కీ-పోరాటము నది నివారించజాలకబోయెను. ఇంపీరియలిస్టుల దురాశల నది తొలగింపజాలకబోయెను. స్వల్పజాతులస్వాతంత్ర్యము నది రక్షింపజాలదయ్యెను. ఇట్టిసంఘమువలన ప్రయోజన మేమియో చెలియదు. ప్రాచ్యప్రపంచములో తాము చూపిన దార్ధ్యమువలన, బ్రిటిష్ ప్రతిష్ఠ హెచ్చెననియు, సామాజ్యమునందు నమ్మకము బలపడెననియు, లాయడుజార్జిగారు నుడివిరి. ఇంతకన్నను అసత్యము వేరొకటుండబోదు. లాయడుజార్జిగారి అవివేకము వలనను, దురాశ వలనను, ప్రాచ్యప్రపంచమునందు బ్రిటిష్ ప్రతిష్ఠ కిప్పుడు గలిగినంతభంగపాటు ఇదివరకెన్నడును కలిగియుండలేదు. సామాజ్యమునందు దిప్పుడు గలిగిన విశ్వాసశూన్యత ఇంతకుముందు దెన్నడును ప్రబలియుండలేదు. లాయడుజార్జిగారి రెట్టిప్రగల్భముల బల్కినను, ఈసంగతిని మరుగుపరుపజాలరు. డార్డినల్లు కిదివరకు పోయిన స్వాతంత్ర్యముగాని, ఇప్పుడు తెప్పించిన స్వాతంత్ర్యముగాని, ఏమియులేదు. హిందూదేశమునకు ఎక్కుడు స్వేచ్ఛ నిష్పించితిమని లాయడుజార్జిగారు పలుకుట కడుంగడు విపరీతము. హిందూదేశమునకు లాయడుజార్జిగారి రెట్టి యపకారము గావించిరో వివరింపబనిలేదు. మహమ్మదీయుల కిచ్చిన వాగ్దానములను గాలి కెగురజిమ్మి, సంస్కరణములకు డక్కుచట్టము నాధారముగ జేసి, దానిని కదల్చుటకు వీలులేదని దేశమును బెదరించి, అనుకూలహిత మొసగినందులకు మాంటాగుగారిని పదభ్రష్టుని జేసి, దేశము నొక కొననుండి వేరొక కొనవరకు ఆగ్రహవేళపూరితము గావించిన లాయడుజార్జిగారు, తాము హిందూదేశమునకు స్వేచ్ఛనొసగినటుల బ్రకటించుకొనుట ఎంత అసహజమో యూహింపవచ్చును. బొంబాయి సమాచారపత్రిక వ్రాసినటుల, కొయ

లిషనుపక్ష మస్తమిలచుటకు కన్య ర్వేటిపు పక్షము గాక, గాంధీమహాత్ముడు నెలకొల్పిన సహాయనిరాకరణోద్యమమే ముఖ్యకారణము. ఈ సంగతిని, బ్రిటీషు ప్రముఖులు బహుకొనక బోవచ్చును. కాని, నిజ మింతయే. ఇక నయినను ఇంగ్లండుదేశము కోల్పోయినకేర్తిని పునరుద్ధరింపవలె ననిన, మోసము అసత్యములతో గూడిన మంత్రాంగమును బ్రిటీషుమంత్రవర్గము పూర్తిగ వదలి వేయవలయును. లాయడు జార్జిగారి అద్భుత ప్రతిభ నెవరును శంకింపదు. కాని, మహాత్ముని ధర్మ ప్రబోధము ముందర, లాయడు జార్జిగారి మంత్రాంగము కొరగాకపోయెను. మరల కన్య ర్వేటిపుపక్ష మధికారమునకు వచ్చినను, లేబరు పక్ష మధికారమునకు వచ్చినను, కుతంత్రములను మానుకొనవలయును. ధర్మపథమును ద్రోక్కవలయును. లాయడు జార్జిగారి కతనమువలన నేర్పుకొనదగిన గణపాఠ మిదియే. గాంధీమహాత్ముడు స్వరాజ్యాశ్రమమున తపముజేయుచు, ప్రపంచమున కంతకును వెదజల్లుచున్న మానసందేశ మిదియే.

రాజము : సంయుక్తరాష్ట్ర మంత్ర
 లక్నోలో వైదిక కన్యాపాఠశాలను దర్శించుటకు సంయుక్తరాష్ట్రమున స్థానిక స్వపరిపాలనా శాఖామంత్రియగు పండిత జగత్ నారాయణగారు వెడలినపుడు, బాలికలు రాజమును ద్రిప్పటలో అత్యంత నైపుణ్యమును కనుపరచిరట. జాతీయగీతములను పాడిరట. ఇందుకు పాఠశాలాధికారుల కభినందించుచు, రాజమును పునరుద్ధరించినందులకు మంత్రిగారు తమ సంతసమును కనుబటచిరట. జాతీయభావమును నెలకొల్పి, ప్రోత్సహపరుచుచున్నందులకుగూడ వీరు సంతసించిరట. రాజమునిన గిట్టిన మద్రాసుమంత్రులకును, సంయుక్తరాష్ట్రముల మంత్రులకును భేదమును కనుగొనవచ్చును. రాజమును చేపట్టినందులకు సంయుక్తరాష్ట్రమంత్ర విచారము గనుపరుపకబోవుటయగాక, పాఠశాలాధికారుల కభినందించుటబట్టి, రాజపు సందేశము ప్రభుత్వవర్గమును సైతము జూచుకొనిపోవుచున్నదని గ్రహింపవచ్చును. విద్యాశాఖామంత్రియగు చిత్రామణిగారు బాలర పాఠశాలలో నుపన్యసించుచు, ఏవిద్యాలయపు విద్యార్థులు ప్రభుత్వపుకొలుపులోను, న్యాయవాకవృత్తి మొదలగు వృత్తులలోను బ్రవేశించకుండురో అట్టివిద్యాలయమే జయము బొందినటుల తామెంచెదమని, కలికిరి. వీరి నుడుపులు, నిరాకరణవలంబుల హితమును బోలియున్నవి. ప్రస్తుతపాఠశాలలు, దాస్యవృత్తిని ప్రోత్సహపరుచుటకు బనికివచ్చుచున్నవిగాని, స్వతంత్రకైనిపెంపొందించుటకు బనికివచ్చుటలేదు. ఇట్టిపాఠశాలలలో విద్య నభ్యసించిన విద్యార్థికులు కలుపుదు, దేశపరిస్థితులలో సందిగ్ధసమయ ముదెంచినపుడు తమ విధ్యుక్త ధర్మమును నిర్వహింపజాలక వెనుకకు జారిపోయిరి. ఇంకొకవంక, అకాలీలు సలుపుచున్న అఖండ త్యాగమును, వారు బూనిన దృఢప్రతిమానుగాంచిన, ఆధునిక విద్యయొక్క లోపము స్పష్టమగును. ప్రస్తుతపాఠశాలలను బహిష్కరింపుడని హెచ్చరించుటలో, కాంగ్రెసుసభ సత్యమును ప్రతిపాదించి యుండలేదా?

వేల్పు యువరాజుగారి ప్రసంగము
 తమ పర్యటనముగూర్చి వేల్పు యువరాజుగారు గిట్టుపాటులో నిచ్చిన ప్రసంగమునందు ఎన్నదగిన విషయములు గనుపింపవు. హిందూ దేశ ప్రజాభిప్రాయమును యువరాజుగారు కనిపెట్ట

జాలక బోయిరి. అధికారుల సామాన్యాభిప్రాయములనే వీరును తెలుపుచున్నారు. యువరాజుగారికి కనుపించినవారు స్వదేశ సంస్థానాధీశులు, వారిపై న్యములు, బ్రిటీషు అధికారులును మాత్రమే. అందుచే వాఁయనుభవము స్వల్పవ్యాప్తిగలది. స్వదేశ సంస్థానాధీశులను, సైనికులను, యువరాజుగారు పొగడిరి. పిమ్మట సివిలుసర్వీసు వారి నెంతయు శ్లాఘించిరి. వారు పడేశకష్టములను వర్ణించిరి. పోలీసు యుద్యోగులును, ఇతరప్రభుత్వోద్యోగులును జేయుచున్న సేవను కొనియాడిరి. హిందూదేశమున తెల్లఉద్యోగులుపడేశకష్టములకు వీరు సానుభూతి జూపిరి. ఇదియంతయు అధికారవర్గము దెలిపెడి మామూలుసంగతియే గాని వేరుగాదు. సంస్కరణములకు ప్రతికూలముగ నొకపక్షమున్నందులకు వీరు చింతించుచు, దేశములో కఠినసంఖ్యాకులు మాత్రము సక్రమాభివృద్ధి కనుకూలురని నుడివిరి. సంస్కరణములను చేపట్టినవారు అత్యల్పసంఖ్యాకు లని వీరు గ్రహింపలేక బోవట వింతగాదు. సంస్కరణములవిజయమునకు రాజప్రతినిధిగారును, సివిలు సర్వీసుల వారూను తోడ్పడుచున్నారట. విజయమునకే తోడ్పడుచున్నారో అపజయమునకే తోడ్పడుచున్నారో, ప్రజలకు దెలిసినవిషయమే. హిందూదేశమున ఆంతరంగికకల్లోలము కొంతకాలమునుండియు లేనందులకు వీరు సంతసించిరి. కాని, ఇందుకు కారకులు, అధికారవర్గమువారు మాత్రముగాదు. గాంధీమహాత్ముని అహింసా ప్రబోధమే ముఖ్యకారణమనుటకు సందియములేదు. వేల్పు యువరాజుగారు, అధికారులు గనుపకలిన సంగతులనే జూచిరి. అందుచే వేరొకరికిగ దెలుపుటకు వీలుండదు. ఎవ రెలుదలచినను, హిందూదేశము తన ధర్మము నకుంతరితదీక్షతో నిర్వహించినచో, సత్యము దానియంతట యదియే వెల్లడిగాక మానదు.

మిలిటరీ పెన్షనరులు
 అకాలీలలో మిలిటరీ పెన్షనరులు మిలిటరీ దుస్తులధరించి, అహింసావతదీక్షనుబూని సర్వోలాభమును తెక్కసేచుక, మతసంరక్షణార్థము గురువనమునకు బయలుదేరుట యనసేమియో గ్రహించిన, పంజాబు అధికారులకు పూర్తికరాజయము గలిగెనని తేటపడును. విశ్వానందస్వామికి, 108 శైక్షనుక్రింద ఒకసంవత్సరము శిక్షను విధించిరి. మరల రాజప్రోహసేరముక్రింద విచారణ చేయుదురట. జయిలులోనున్న జమిందారీ పత్రికా నిర్వాహకు లిరువురపై, మానసప్రముక్రింద డిప్యూటీ కమిషనరుగారు వ్యాజ్యముతేగ 15 వేల రూప్యములు ఎక్స్ ప్యూర్ గి డిక్రీజేయబడెను. ఇట్టి నిర్బంధములన్నియేని ప్రయోగింపబడుచున్నవి. కాని, ప్రజల ప్రజనంకల్పము నివి భగ్గుపరుచుటకు మారుగ, మరింతబలపరుచుటకే తోడ్పడుచున్న వనుటకు సందియము లేదు.

మార్గమేమి?
 వీలు ప్రభువుగారు ప్రిమత్తులో నుపన్యసించుచు, ఇంగ్లండు కపటముతో ప్రవర్తించుచున్నదను నభిప్రాయము హిందూదేశమున వ్యాపించియున్నదనియు, ఇందుకు కారణము లేదనియు, బలికిరి. కేవలము లేదనియు, కాదనియు బలికినంత మాత్రమున, ఇంగ్లండుపై హిందూదేశమునకు విశ్వాసముగలుగజాలదు. ఇంగ్లండునకుగల సదయహృదయము, మాటలలోగాక చేతలలో గనుపడవలయును. ఒకవంక హిందూదేశపు ముఖ్యమనోరథ

ములను తృణీకరించుచు, హిందూదేశపు కష్టముల నినుమడింపజేయుచు, వేరొకవంక హిందూదేశముపై మారు పరిపూర్ణ సానుభూతిగలదని చాటి నంతమాత్రమున లాభ మేమిగలుగును? అవిశ్వాస మెన్నడును తగు కారణము లేనిది జనింపదు. మూలకారణమును దొలగింపనియెడల, హిందూదేశమున బెరిగిన అవిశ్వాసమును పెరుగుచునే యుండును.

లాయడు జార్జిగారి రాజీనామా

కన్య ర్వేటివ ప్రభుత్వము

భారతీయకృత్రికాభిప్రాయములు

1 అసహాయోద్యమపత్రికలు

అసహాయోద్యమపత్రికలు మొత్తముమీద లాయడు జార్జిగారి రాజీనామాకు సంబంధించుచున్నవి. లాయడుజార్జిగారి నియమ రహితపరిపాలన మంత మొందినందులకును, తురుష్కల విరోధికి తగినయజ్ఞమును చేకూరినందులకును ముస్లిమ్ డొట్టుక్ ముస్లిమ్ ఇండియా మొదలగు ముస్లిమ్ పత్రికలును, బొంబాయి క్రాంతికీర్తి, అమృతబహుపత్రిక, సర్వంబు, బొంబాయి సమచాయ, ప్రజామిత్ర, ఈస్టర్న్ మెయిల్ మొదటిగు పత్రికలు సరిత్వీని కలియుచున్నవి. కన్య ర్వేటిపు లోకారము వహించువిషయమై అసహాయోద్యమపత్రికల కేమినుభూతి కలుగుటలేదు. భారతదేశము స్వతంత్రమైన నాధారపడి స్వరాజ్యము సంపాదించవలెను. లిబరల్ పక్షము వచ్చినను కన్య ర్వేటివపక్షము వచ్చినను మనకేమియు భేదముకలుగదని బొంబాయి క్రాంతికీర్తి హెచ్చరించుచున్నది. ఇండియెండ్స్ పత్రిక ప్రత్యక్షకృతులగు కన్య ర్వేటివులతో క్వకూరించుట కైతియనిమాటలకెన్ని లోపల కార్యమునహించులిబరలతో వ్యవహరించుటకన్న శుభముగ నుండుని ప్రాయమన్నది.

2. మితవాద పత్రికలు లాయడుజార్జిగారి నిష్క్రమణమునకు సంబంధించుచున్నవి. బెంగాలీ, లీడర్ మొదలగు పత్రికలు భారతప్రభుత్వ విధానము కన్య ర్వేటివచేతులలో మాటుకేమోయని భయమందుచు అట్లు మాజిదాదా నూచించుచున్నవి. ట్రిబ్యూనుపత్రిక మాత్రము లాయడుజార్జిగారు వెడలిపోయినందుకు వగచుచు ఒక్కొక్కపు డాతడెంతో సద్భావము జూపెడి వాడనియు గొప్పవా రందరకును సహజమగు లక్షణము లతనిలో నెన్నియు గలవనియు, అట్టి మహామేధావి వెడలిపోయిన కేమి సంభవించునో యనియు విచారింపచున్నది. కన్య ర్వేటివ పక్షమువారు ప్రభుత్వము వహించుకేమోయని టెల్లిగ్రాఫ్ ట్రిబ్యూన్ పత్రికలు భీతికొందుచున్నవి. వర్తమాన కన్య ర్వేటివ ప్రభుత్వమున స్థితిగతులు చక్కపడగలవనియు, అందుచే వర్తక కభివృద్ధి నొందుననియు, భారతదేశాభివృద్ధిని కన్య ర్వేటిపు లాటంకపలుపడదనియు ప్రాయమన్నారు.

3. ఆంగ్లో మొదలపత్రికలు:

ఆంగ్లో మొదలపత్రికలు లాయడుజార్జి నిష్క్రమణమును గూర్చి విచారించుటలేదు. మైప్పు అఫ్ ఇండియా, స్టేట్స్ మన్ మొదలగుపత్రికలు కొయలివను పక్షముయొక్క పని ముగిసినదనియు, ఇత్యదు దానివలన లాభములేదనియు, లాయడు జార్జిగారు తురుష్కలవిషయమున ననవసరముగ జ్యోత్యము కల్పించికొని చిక్కులు వెచ్చిపెట్టిరియు, ఇతరమంత్రుల నూరక బొమ్మలవలె నుంచి మంత్రాంగ మంతయు తానే నడుపజూచుటచే నతడు పదప్రస్తుడు కావలసినచ్చె ననియు ప్రాయమన్నవి. సివిల్ మిలిటరీగ జేటు లాయడుజార్జి నిష్క్రమణమునకు వగచుచు, కన్య ర్వేటివులకును కొయలివనునకును భేద మొదలుపెట్టే కార్మికవర్గము బలంతమగు కేమోయని భయపడుచున్నది. బోనర్లాగారు తురుష్కలముఖ్యమ పూర్వపురితికే పరిష్కరింప దగునని యాశ్చర్యకావచున్నది.

స్వాగతము లిచ్చుచుండెను. నేను ముఖ్యముగ భారతమున నే
నకుల సరిపించవలయు యుంటిని. వారు నాకు చూపిన యా
టలయందును, వేడుకలయందును, విందులందును నేను సంతోష
పూర్వముగ పాల్గొన కల్గితిని. పశ్చిమాత్తరములవా రేవేళను
యధముల పాల్గొనుచుండుట నే కనుగొంటిని. అన్నివిధము
లైన నైకులకు ప్రైనింగునీయగ భారతభూమియింద నర్హత
కలిగియున్నది. సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగుల కష్టములు చాల
మాడకలిగిని. దురదృష్టవశమున సంస్కరణములకు కృతిక
ముగా పనిచేయువారల నేకులున్నారు. రి కొట్ట ప్రజలున్న
మన బుడవనకు కుతిరకాల్గి పాయము లందుచేయుక అనుచు

ఏదీ ఎట్లున్నను భారతీయులు సాంఘికస్థ స్వరాజ్యము నవేక్షించు, కాంతిపుష్పంబు భారతదేశమున పరివర్తనమున, కృష్ణియందును సేల అభివృద్ధి కెంతవఱకును ప్రశ్నించెద. వాణిజ్యము గౌరవప్రదమని భారత యువకులకు బోధించు నేర్పాట్లు జేయువలయును, స్వరాజ్యములందు అల్లకల్లోలములనుండి భారతభూమి కొలది రోజులనుండి మామ్రెండని వినుటకును, మంచివాలు భారతభూమియందు కురిసినవని వినుటకు నాకు మోద మొనర్చుచున్నది. భావి అభివృద్ధి కిది రెండును కుభనూరకలది కలంచెన. 4 మాసములు సంతోషముగా పలు స్థలముల పర్యటనము సలిపి, కరాచీవద్ద భారతభూమిని వదలు నేర నాకు దుఃఖము వచ్చినది. మయొకతూరి భారతభూమి చూచుభాగ్యము వచ్చుగాక యని ప్రార్థించును భారత తీరములు విడువ గలిగితిని.

బోనర్లా-కాన్సర్వేటివులము.

బీకన్జర్, అక్టోబరు 22 ర్యాతి:— కాన్సర్వేటివులము నకు చేసిన పార్లమెంటు ధర్మము సోమవారము సమావేశమై బోనర్లా గారికి కృతీకముగా నామకునిక ఎన్నుకొనెదరని అందరు అభిప్రాయమును వ్యక్తము చేసెను. బోనర్లా గారు బకింగ్ హామిని బానునక కెల్లె ప్రధానమంత్రిత్వము వంగికిరించెదరు. మంత్రివర్గమును కలసివారి పేర్లపట్టికను చూడ రాజుగారికి సుమర్పించెను. విధ్వాను సంధిపరతుల నామోదించు నిశయమున ఎట్టి భేదాభిప్రాయము లుండవని తెలియచున్నది.

ఎన్నికలు జరుగవలెను

‘మొమ్మ’ వ్యవస్థ

ఎన్నికలు జరిగిన పిమ్మట మారేపార్లమెంటు సభ్యులు గామోదించిన మంత్రోద్యమ సభికారమునం దుండుట యుచితమని మొమ్మ పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

కర్ణసుప్రభువు

విదేశాంగమంత్రిగ నుండెదరు

మొమ్మపత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— కర్ణసుప్రభువు విదేశాంగ మంత్రిగ నుండెదరు అంతర్జాతీయసమస్యలకు పరిష్కరించుట నులభింపను. సమీపప్రాంతసమస్యల సందర్భమున కర్ణసుప్రభువు గారు కాంతిపాపనమునకై గావించిన సేవ ప్రశంసార్హమై యున్నది. దాక్షిణ్యపున వాసలను మంత్రివర్గము లెవరు ధర్మచర వారమును సంపాదించుటకై కర్ణసుప్రభువు గారిని కృష్ణవల్లభే ముద్రపా కమాలుగారితో సుధివదిరి వనియు, ప్రపంచ అర్థిక పరిస్థితులు చక్కబడుటకు ఇంగ్లాండు పొన్నుమైత్రి కలిగియుండుట ముఖ్యమనియు మార్పుంగ పొన్ను పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ఎన్నికలకు సంబంధించిన ప్రచారము వార్తాపత్రికలతో విరివిగ జరుపబడుచున్నది.

నూతన మంత్రివర్గము

లండన్, అక్టోబరు 21 నూతనమంత్రివర్గమునం తెవ్వరకుల మంత్రులు: మండలయంతో ఆలోచించుటకు నిన్నటి దినము తయరైన కాన్సర్వేటివులము నామకుల సభలు 20 గెను. ఈక్రింద పేర్కొనబడినవారు సభికారమునం దుండెదరని ఈసంఘటన చున్నది.

కర్ణసుప్రభువు-విదేశాంగమంత్రి

సర్. జాన్ బాడ్మెన్-చాన్సలరు అఫ్ ది ఎమ్పైరకు. వైకాంటు టిం-ఇండియామంత్రి. డెన్విగ్భుట్ల, సెయ్యోను ప్రభువు, కలనలు ఆమెరి, వెంటర్లను ప్రభువు, సర్ ఆరబ్యుది, సోదగర్లలో ఒకరు కాల నిలమంత్రిగ నుండెదరని ఈసంఘటన చున్నది.

మ్యూకు కర్ణసు

కర్ణసుప్రభువుగారు మ్యూకు చేతుడుదరుని తెలియచున్నది.

ఎన్నికలు జరుగవచ్చును

లండన్, అక్టోబరు 20:— సోమవారమునాడు కాన్సర్వేటివులము నామకుల బోనర్లా గారిని తీవ్రవాదులనిక ఎన్నుకొనుట నిర్ణయము రాజుతో ఎన్నికలు జరుగవలయునని వీరు సలహా ఇచ్చెదరనియు, నవంబరు 18 వేది పోలింగు తేదీ నుండు వనియు తెలియుచున్నది. విశ్వాదు సంధిపనయమై చట్ట నిర్మాణము నాదించుట అనగరముగాన ఎన్నికలు జరిగిన కొన్ని దినములకే నూతన పార్లమెంటు కర్ణ సమావేశపరచబడును.

అన్ని పక్షములవారు ఎన్నికలు జరుగవలయునని ఆశుక పడుచున్నారు. యూనియన్లకు తక్షణపురస్కారము 18 నుండి లాయడు బార్లిగాని ప్రకటించుట ప్రకటనము ప్రచురించుట చే బోనర్లా గారు మోక్ష మంత్రోద్యమన తెలుపుచేయు గలుగుట అసంభవమనియు మంత్రివర్గ మేర్పడినను బోనర్లా గారి ఆరోగ్యము చక్కగ లేదనియు కాలకాలము పరచేయుట దుర్లభమనియు, కొందరు తెలుచుచున్నారు.

డెన్విగ్భుట్ల, కర్ణసు ప్రభువుగారు బోనర్లా గారితో కలసివచ్చెయుటకు అంగీకరించిరి.

వివిధ పక్షములబలము

సర్ డోనల్డు వర్మింగ్ గారు ఇన్నుకునీఫీల్డ్ మాట్లాడుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—

రాజోవు ఎన్నికలలో ఇండియన్ లిబరలుపక్షము వారును కార్మిక పక్షమువారును కలసివచ్చెయుట అసంభవము. మునుపటివలె నూతనపక్షముగాక ఇప్పుడు నాలుగుపక్షములుండవలెను. నూతనకామన్సువర్గమును అధిక సంఖ్యను లభి సభ్యులు స్వల్పసంఖ్యకులకు ఎల్లకర్ణ ప్రతినిధులుగ నుండెదరు కావున ముంచిత్ ప్రాతినిధ్య ముండెన యు నని చట్టనిర్మాణము ల్లోగల గావించుట అవసరము.”

విధ్వాను సంధి

విధ్వాను విమర్శకు మార్టాడును సాలినుబరి ప్రభువు గారు, విధ్వాను ప్రభుత్వమువారితో కను కిజ్యులవడిన అధికారములను దుర్వియోగమునకు వలెకలము విధ్వాను కిచ్చిన వాగ్దానమును కొనసాగించుట యూనియన్లకు ధర్మమని చెప్పిరి.

అత్యున్నత పార్లమెంటునకు సర్ జేమ్సు కెయిగ్ గారు మాట్లాడుచు బోనర్లా గారు అధికారమునకు వచ్చుటచే అత్యున్నతవానికి లాభము కలుగునని చెప్పిరి.

ఇండియన్ లిబరలు పక్షమువారి అధిక పరిస్థితులు మిగుల తృప్తికరముగ నున్నవి వీరివద్ద 80 లక్షల పౌనులు యూనియన్లపక్షమువారివద్ద 10 లక్షల పౌనులు నున్నవి. కార్మిక పక్షము వారి ధనము తయ్యది సమైక్యతకు నిగద్యుకు లకు బలమైయున్నట్లున వ్యవహార పోవుచున్నది. అధ్యక్షుల సంఖ్య అధికముగ నున్నదిగాని అగినంతవ్యవహారము లేవు.

ప్రతికాభిప్రాయములు

లండన్, అక్టోబరు 20:— కొయిలిమను ప్రభుత్వ మంత మొందినందులకు వార్తాపత్రికలు చింతించుటలేదు. డెయిలీ తెలిగ్రాఫులకు కార్మికములను తీర్మానము న్యాయమైనదని అంగీకరించుచున్నది. ఇంకను కొయిలిమను ప్రభుత్వములే పరిపాలనము కొనసాగించుచుండునని డెయిలీ గ్రానికలు పత్రిక వ్రాయుచున్నది. లాయడు బార్లి గారిని ప్రశంసించుచు ప్రత్యేక వ్యాస మొకటి గ్రానికలు పత్రిక ప్రచురించుచున్నది.

ఇతర పత్రికలు కొయిలిమను ప్రభుత్వ మంత మొందినందులకు సంతసించుచు కాన్సర్వేటివులమువారిని ఆభినందించుచున్నవి. ఇంకను సుక్రవారాకే పదవతులు పునరధ్యక్షులకు వనియు, సామ్రాజ్యము వృద్ధిచెంది క్రయము తగ్గుననియు ఈ పత్రికలు నమ్ముచున్నవి. నీతివాదమున రాజకీయపక్షముల సమ్మేళనము అంత మొందినందులకు లిబరలుపక్షపు పత్రికలు ఉద్బోధించుచున్నవి.

లాయడుబార్లి

లింగు ఉపన్యాసము

అక్టోబరు 22:— లాయడుబార్లి గారు తనలో పరిచేసిన లిబరలుపక్షపు మంత్రులతో క్షేమముబండితో నిన్నటి దినము లింగుసంగమమునకు ప్రయాణమైరి. మార్గమధ్యమున కొన్నిరైల్వే స్టేషనులలో జనులు గుఱులుకుంతులుగ వేరియండి లాయడు బార్లి గారు మాట్లాడవలయునని కొందరుచే అచటవచ్చుట ఉపన్యాసించిరి. రాజోవు ఎన్నికలందు తాను తనపక్షమునకు వేరివారు ఉద్బోధనముతో పనిచేసెదరని నూచించిరి.

లాయడు బార్లి గారు లిబరలు కొయిలిమను పక్షము వారితో చేరి ఆలోచించుచు తిరుగుచేసెదరని కొందరు తెలుచుచున్నారు. లిబరలు కక్షపు ప్రతినిధిగ ఎన్నికలలో అధ్యక్షిగ లాయడు బార్లి గారు ఉండెదరని కొందరు సత్యముతో చెప్పుచున్నారు.

మార్గమధ్యమున పౌరులు ఆకర్షితులగు ఉద్బోధనమును ప్రకటించి క్షేమము బండియొద్దవల నుండెదరయ నుంతులు అధికముగ కూడియుండిరి. లాయడుబార్లి గారు సగిన ఉపన్యాసములను ప్రకటించి మిక్కిలిద పౌరులనుకలగించిరి:—

దేశక్షేమమే ప్రధానముగాని ఒక రాజకీయపక్షమునకు కలుగులాభము ముఖ్యము కాదు. నేను వెనుకటివలె నే స్వాగత్యమునకును ధర్మమునకును పోరాటము నలుపుచున్నాను. కొయిలిమను ప్రభుత్వములన్ని ఎన్నియోలాభములు కలుగుచుండ బోరిపక్షమునకు చేరినవారు కొందరు అంతయు ధర్మమునకునేరిరి. అనుభవజ్ఞులగు నామకుల ఉపసభ్యులు నివృత్తివాదములై రెండు పక్షములకును గలమైత్రి అంత మొందుచున్న దని చింతిల్లుచున్నారు.

కాన్సర్వేటివులకు సత్తుమునకు చేరిన నామ్మితులకు చేరిన ర్మిను, సర్ లెబర్ మోరను, బర్మెన్ మోరను ప్రభువులు నేను కలసి జాతీయోత్సవకు పాటుపడెదము యుద్ధమునందు విజయమున సమకూర్చిక జాతీయోత్సవ ఇవ్వవలెనాడే తెనుకరముగ నుండవలెను.

లింగుసంగమ స్వాగతము

లండన్ లింగు స్టేషను చేరిన ఆర్మిలు చేరినవాన్ని గొప్ప జనసమూహము వార్తాధ్యక్షులు గావించిరి. సభ జరిగెనుటకు మునుపే నేమలు లిబరలు కాన్సెలువారు లాయడు బార్లి గారిని లెరు సుభమునకు అధ్యక్షులుగను నిర్ణయ గారిని ఉద్బోధించు లుగను ఎన్నుకొనిరి. 3000 మంది ధర్మమున నుండిరి. లోమమునందు బోలు లేసెదరన వెలుపల వేలకొలది జనులు నిలిచియుండిరి.

ఏనుడేను ప్రభువుగాను అధ్యక్షుక వహించి తాముగా జాత్రి గారు ప్రజలకు పట్టుకొమ్మయినయ్యు, ప్రపంచమున కింతయు ప్రేమ పాత్రుడనియు విజయమునకును ప్రభావితపాలనమునకును పాటుపడు లాయడు బార్లి వంటివారిని యున్న మైన లిబరలు పక్షమువారు విడనాడె నియమ చెప్పిరి.

లాయడుబార్లి గారి ఉపన్యాసము

కారలటును కల్లువంతు రాజకీయపక్షముల విభేదము ప్రారంభించబడెను. యుద్ధమునందు విజయమును సమకూర్చి ప్రస్తుతము దేశము సమస్యలను తృప్తికరముగ పరిష్కరించుచున్న కొయిలిమను ప్రభుత్వము అంగీకరించెను. కాన్సర్వేటివులకు సత్తుమువారికి కొయిలిమను ప్రభుత్వమునకు అధికముగు లాభము కలుగ లేదని వారిట్లు చేసిరి. కావున రాజకీయపక్షము ముఖ్యమోదేశము ముఖ్యమో ప్రజలు నిర్ణయ పరచినయ్యున్నది. నేను పౌరులపక్షమునకు చేరినవాడను నానేక విశయములకు పౌరులకు కనుబొమగా న్నాను. ధర్మనింతలో నున్న లింగు ముతో నేను నా ధర్మములను నిర్వహించు చుంటినో లేదో నిర్ణయించుట తో నేనవయమంటినో లేదో నిర్ణయించు మిగిలె సమస్యలు. (హార్డ్ వర్క్) కొయిలిమను ప్రభుత్వ మంత మొందిన కొన్ని కారణములు ఇచ్చిరి. మమ్మ ప్రాంతాధికారులు రాజకీయపక్షపు వార్తాపత్రికలు లేవు. మంత్రివర్గము అధికముగ పరిచేయుచుండెదరారు. నామకుల నేనొక్కడినము విశ్రాంతివైన పొందియుండలేదు. ఇప్పుడు నేను నిరద్యోగులలో చేరినాను. నేను యుద్ధాంగ మంత్రిగ నుండుటకు సుమర్పించినయ్యు కాంగి సమయములందు. పని చేయుచు లా స నియు కొందరు చెప్పుచున్నారు. ప్రాణాపాయములందును చక్కని విశ్లేషణ చేయు లిగి తలనొప్పి కుదుర్చుకొను అసమర్థుడగు వైద్యునివలె నేనున్నాను. (ఁపు)

ప్రధానమంత్రి దేశ సేవ

యుద్ధమయమునందు నే నెట్లు పనిచేసితిని ఎల్లఁకు తెలియను. సంధి ముగిసిపిమ్మట ముచలివారికి పిఁఠముల దేశమునందు ఆరోగ్యపరిస్థితులు స్థాపించుటకై పనిచేసియుంటిని. వర్షేల్సు సుధిపత్రికలు కొట్టకలది ప్రజలకు స్వాతంత్ర్యము ముప్పుపత్రమని నేను చెప్పుచున్నాను. ఈ సంధిసత్తులకు నా నాజాతికపతి స్థాపించబడినది. అనేక జేతములందు విశేష వాధికారము లొలగింపబడినది. ఇతర జేతములవలె అప్పు తీయక జాతి అర్థిక ప్రతిష్ఠను కొయిలిమను ప్రభుత్వమువారు కాపాడగలిగిరి. ప్రాతికూల్యము తీరముగ నున్నది. క్షయమును అగిముగ లిగించితిమి.

విశేషాభిషేకములో ఈ దేశమునందు మోక్షమే ఆదాయ ముఖ్యము సరిపోవు: ట్టి బడ్జెటు తయారు కావలయున్నది. ఇట్లు ఆర్థిక పరిస్థితులు స్థిరముగ నుండుటకు ఛంబర్లెన్ సర్ రా బర్మహరుగారు దూరదృష్టి సాహసము కారణము. బ్రిటిషువారి ఆర్థిక గౌరవము ఇతర దేశములందు ఎంతమాత్రము తగలేదు. అయిన నేమి? ఇట్టి ముఖ్యభూమిక పాపమునకు కారకు లగు కొయిలి మను ప్రభుత్వము ధర్మము చేయుటకై. యుద్ధ పాతుగిని నిర్ణయించునభి సరిగెను.

ఒక జేతము మరొక జేతముతో పోటీచేయువలయునని నాపలను అధికముగ నిర్బంధించెడి బ్రిటిషువారు అమెరికాయ నైజీడ్ స్టేటువారు స్నేహభావముతో కాంతిమార్గము నందు ప్రవర్తించుట సాధ్యమయ్యెను.

విధ్వాను - ఇండియా

కొయిలిమను ప్రభుత్వ మంత మొందినకు మరొకముఖ్య కారణము నున్నది. విధ్వానులో సంధిచేసికొనుటకు ఆనేకులు అక్షేపించిరి. ప్రాంత్యదేశములందు పట్టుదల చూపుటచే సామ్రాజ్యపురస్కృత గౌరవము స్థాపింపగలిగిమి. పలువురు సామ్రాజ్యగ ముగర్వి దాక్షిణ్యులు జలబంధుల తీవ్రప్రదేశములకు నుండునట్లు చేయు తిరిరి. ఈ ఏ క్షాములకు భంగము కలుగ లేదు. కా. కొయిలిమను ప్రభుత్వమువారు విశోపాలో యుద్ధము వ్యాపించునందుట్లుచేసిరి. నేనెల్లప్పుడు సుక్రమ్రజాపరిపాలనాభివృద్ధియే కొనుచుండువాడను. విశ్వాభివృద్ధి, ఆయుధ నిర్ణయము, విధ్వానుకాంతి, భారతదేశ స్వాతంత్ర్యము మున్నగు విషయములందు వైసిగ్ధాంత్యముననుసరించి నేనుగలిగించిన ప్రతిష్ఠ ములన్నిటిని ప్రతిపక్షపాతిగముగ వివర్ణించిరి. కొయిలిమను పక్షమును ప్రతిఘటించుట ఇట్లు ప్రారంభమయ్యెను. సమర్థులకు కాన్సర్వేటివులు తిరుగుపాటు చేయువాడనియు నా నిర్ణయమును అట్టి ఆభిప్రాయముతో చేయున్నారు. బోనర్లా గారు గూడ కొంత కాలము ముందు వెనుక నాలోచించిరి. అనుభవము లేనివారు రాజకీయపక్షపు లాభమును కొనవచ్చు మాటలను లక్ష్యముచేసి బోనర్లా గారుపూడ ఇట్లు వారిపిచ్చి ప్రవర్తించి నందులకు కుంతిల్లుచున్నాను.

క్రీనివాస శాస్త్రిగారు. లండన్, అక్టోబరు 21:— క్రీనివాస శాస్త్రిగారు సార్వభౌముని సందర్శించిరి.

ఒక విప్లవకారుని చరిత్ర

తాజమహేంద్రవరం జయిలు.

1915 లో లాహోరు కుట్రకేసుగల 27 సంవత్సరముల క్రితమే బాల్బడిన పుట్టినిండు యన పాంచాల దేశమును ప్రస్తుతము రాజమహేంద్రవరం జయిలులో నొకసంవత్సరము నుండి శిక్ష సనుభవించుచున్నాడు. ఈ విచిత్రపురుషుని చరిత్ర యందు బొంబుపరుషుడనినది:-

పుట్టినిండు పాంచాల దేశమున, రాజపుత్ర వంశమున. ఇప్పటి కిదిగి ఇరుకెయ్యెమిది సంవత్సరములకంటె నెక్కువ వయస్సుగలవాడు. వాని కాయపుష్టియు, విశాలశక్తియు, గంభీరమగు ముఖమండలము, నల్లనిగడ్డయు, గోధుమవర్ణపు శరీరమాయయు, అతడు రాజపుత్రుడని చెప్పకయే చెప్పను. ఈ తడు ఇరవది సంవత్సరముల వయస్సు నుండి నిండక మునుపే, వర్తకము కొఱచు అమెరికాఖండమున కేగెను. అమెరికా ఖండములో విద్యాభ్యాసము కొఱచి, వర్తక వ్యాపారముల నిమిత్తము తన కూలివనలకొఱచి, ప్రవాసము చేయుచున్న భారతీయులెందరోకలరు. వీరిలో పాంచాల దేశముల మొదలు, అమెరికా దేశపు స్వాతంత్ర్య వాయువులను బీల్చుచుండుట చేత గాబోలు వీరిలో ననేకులు స్వాతంత్ర్యకాంక్షపరులై, తమ మాతృదేశముయొక్క దాగ్ధ్యముక్తిని సాధించు నిమిత్తము "గడ" యన ఒక విప్లవ సంఘమును నెలకొల్పి, అమెరికా దేశమునకు వచ్చుచుండు ప్రతి భారతీయుని నందును విప్లవ భావములను సంక్రమింప జేయుచుండెరి. మన పుట్టినిండు కూడ నీవిప్లవకారుల కూటములో చేరిన. 1914 లో జర్మనీ యుద్ధము ప్రారంభమగుట తోడనే ఈవిప్లవకారులలో నుచేతమధికమయ్యెను. హిందూదేశములో బ్రిటిషు ప్రభుత్వముపై తిరుగుబాటును గలగ జేయుటకు మంచిరకణము వచ్చినదని తలచిరి. జర్మనులు గూడ నీపార్టీవారికి ఆయుధసామగ్రిని, ధనసాహాయ్యమును జేయుచుండిన అప్పుడు ప్రకటింపబడెను. ఈ విప్లవకారులు హిందూదేశములో విప్లవము బుట్టించుటకై మూఠాలు మూఠాగగ స్వదేశమునకు వచ్చిరి. 1915 లో రెండవ మూఠా కలకత్తా చేరువకు దిగెను. ఈమూఠా అమెరికాలో బయలుదేరియు పోలీసువారికి ముందుగనే తెలియజచ్చెను. వారిని రేపులోనే అరెస్టుచేయుటకు బంధించుచునేసియుండెరి. వారు దిగుటతోడనే వాతను పోలీసువారును తలపడిరి. కొందఱు వెంటనే అరెస్టు చేయబడిరి.

పట్టుబడుట

తరువాత గొలదికాలమునకే పుట్టినిండు హిందూదేశమునకు వచ్చెను. పోలీసువారు వీనిని నిఘాలోనుంచినను, బట్టుకొనలేక పోయిరి. ఈతడెట్లునో పంజాబు నురక్షితముగా జేరెను. పోలీసువారిని 2 ట్టుగొనుటకు విశ్వపయత్నములను జేయుచుండెరి. వారా ప్రయత్నములో నున్నట్లు పుట్టినిండు నకు తెలియను. అయిన నీతడెక్కడకును బాటిపోక లాహోరులోనేయుండి, ప్రతిసాయంకాలము పోలీసు నూపరికొండెంటుతోనే "హాకీ" అడుచుండెడివాడు. కాని ఈతడు వారినిఘాలోనున్న పుట్టినిండు యితడే అను సంకతి ఆపోలీసు అధికారికి తెలియదు. ఈ పుట్టినిండునకును ఒక సర్కారుదొడ్డికిని సహవాసమయ్యెను. ఈయదొడ్డికి పాంచాలదేశమును. ఈ యరవురను బాలాకాలము మిత్రులగుకే యుండుచువచ్చిరి. ఒకరోజున మూమూలుగనే ఉధియులును, ఆయదొడ్డియంటు లేయాదనీరు త్రాగుచుండెరి ఆయదొడ్డికి మిత్రద్రోహి యగునని పుట్టినిండున కంతమాత్రము అనుమానము కలుగలేదు. ఆ యదొడ్డికి ఆవాడు పోలీసువారికి వరికిచ్చి, సమస్త మేర్పాటు చేసియుంచెను. సాయంకాలమైనది. బల్లయొద్ద గూర్చుండి లేయాద త్రాగుచుండెరి. ఆయదొడ్డికి ఏదియో పనియొన్న వానివలె లేచి, బయటకుపోయెను. ఇంతలో నొక పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు రివాల్యూరును జూపుచు వీనిముందర నిలువబడెను. పుట్టినిండు జంకలేదు. పోలీసు అధికారికిని కిందబడవేసి, ఆరివాల్యూరును లాగి నేముచుండును. కొంతసేపటిలో మరికొందఱు పోలీసుభటులవచ్చి, పుట్టినిండును బంధించివైచిరి. పుట్టినిండు తుడుకు బట్టుపడెను. సర్కారుదొడ్డిగఱులను జంతుటకు ప్రయత్నించెనను నేరమునుమోపి, వీనికి తదిసంకల్పముల కఠింశిక్షను విధించిరి. తరువాత గొలదికాలమునకే లాహోరు కుట్ర బయల్పడెను. పుట్టినిండును కూడ తిరిగి ఈకుట్రలోని ముద్దాయిలతోబాటు విచారించి, 25 సంవత్సరముల వ్యవసారపాస శిక్షను విధించిరి. మొదటి శిక్షయు, రెండవదికలసి, పుట్టినిండు ముప్పదియయి సంవత్సరముల అనగా తన యాభిజీవము కారాగృహమునందే గడువలసిన గతి కల్పెను.

ప్రతిష్ఠాబుట్టుట

ఈతడు అక్కినతై దిలతోబాటు అందమానుష్యములను దీసికొనిపోయెను. అక్కినతైను పదేపాదలు వర్ణనాతీతము. పుట్టినిండు పాంచాలదేశమును, రాజపుత్రుడు. ఈతడెట్టివాడలనైన నోర్చుకొనగలడు గాని, గౌరవహానిమాత్రము సహించజాలడు. స్వాభిమానమునకును, కారాగృహవాసమునకును, బాదురము. అత్యగౌరవమునే ప్రాణముకంటె పెధికముగ నెంచుకొనువాడు. చెరకాలయందు బాధలుపాలుకాక తప్పదు. అందమాను ధీమతులో సోదర పంజాబీ తై దిల డెప్పది మంచి యుండెడివారు. వారిలో భయిభావననిండు పంజాబీ నవ్యాయుగ జయిలధికారులు కొట్టిరి. వానిని బెట్టినరాధలు జెప్పజలవికారు. అక్కిన పంజాబీ తైదెలు దీనిని సహింపలేక పోయిరి. వారి రోషాలను ప్రబలింపెను. భావోగంను గొట్టిన యిలధికారులను దగువిధమున శిక్షించిన గాని తాము భోజనముచేయకుండ కట్టుబట్టుటకు సంకల్పించుకొనిరి. ముందుగ తమబాధలను ఇండియన్ గవర్నమెంటువారికి తెలియజెప్పట యొక్కమనితలచి, పుట్టినిండు యధికారుల యనుజ్ఞను వేడెను. కాని, అయధికారులు వాని కనునతి నొగగలేదు. అందమాను ధీమతులో నధికార లుచేయ దుగంధములు బయటిలోకమునకు వెలియజెయ్యె. ఇక కర్తవ్యమేమి? పుట్టినిండు వీరముగ వాల్చించెను. "నాకార్యము కొనసాగలేనను, లేదా యీ ప్రయత్నములో ప్రగ్గవలెను." అని పుట్టినిండు ప్రతిజ్ఞపట్టెను. సోదర పంజాబీతైదెలతో బాటు ఈతడును భోజనము మాకెను. కాని కొన్ని దినములైన పిమ్మట అక్కినవారు అధికారులతో సమాధానపడిరి. కాని, పుట్టినిండుమాత్రము తన ప్రతిజ్ఞాధిగమన కొరవబాదెను. అక్కినవారు తిరిగి ఆహ్వానము స్వీకరింప మొదిలికొనెను, పుట్టినిండు తనదీక్షను కదలకొనలేదు. అధికారులు వీనిని శివపరచుకొనలేనని ఎంతయో ప్రయత్నము చేసిరి. నయమున, భయమున ప్రయత్నించిరి. కదమాడుదినములు గడచెను. కాని, పుట్టినిండు కనకట్టును కడకడయ్యెను. జయిలు డాక్టరు బలకంఠముగ పాలను వీని ముక్కులోనుండి యెక్కించెను కాని, ఆపాలు లోపలకు పోయినవెంటనే వనము చేసి కొనెడివాడు. పాలను బలవంతుడు అక్కించెనను లాభము లేకపోయెను ఎట్టిధారకమును లోపలకు పోవుటలేదు. ఇరవది దినములు కడచెను. శరీరము కుష్కించి పోవుచుండెను. ఈతనిని కొట్టులోనే బంధించియుంచిరి. ఇతరబెట్టెలను వీనియొద్దకు పోనియ్యకుండెరి. ఎనకుండుగురు భటులు వీనిని గావలాకాయచుండెరి. ఇరవదవరాత్రి అతివాసముపుట్టెను. కంఠమున క్షేమముడుపడుచుండెను. ఉపి రాకుటలేదు. ప్రక్కనున్న మంచి నీటి పాత్రనెత్తి త్రాగపోయెను. కాని, "వలదు, వలదు" అని అంతర్యామి ఒక యలుమునలె వానిచేవులలో బ్రతిధ్వనించెను. ఆపాత్ర క్రిందపెట్టెను. కాని, దాహ మతిశయించుచుండెను. "వలదు వలదు" అనుచున్నను వానిమనస్సు పాత్రమీదకే బోవుచుండెను. తనమనస్సు చలించుచున్నందుకు భయపడి, ఆపాత్రను బోర్డ్రోకెను. అతలచి చిత్తమునకు కాంతిలిగెను ఒక రిగ్గవచ్చి కంఠములోని క్షేమము బయటపడెను. మృత్యువు తిరిగి దూరమయ్యెను.

దిగంబరియగుట

ముప్పదిమూడు దినము లిట్లు కడచెను. దిన దినమునకు శరీరము కుష్కించిపోవుచున్నది. ముప్పది మూడవరాత్రి అతాత్తున కాళ్ళు, చేతులు కల్లపడెను. పుట్టినిండు తనకు చలువలు గ్రమ్ముచున్నట్లు తెలిసికొనెను. వానిసంకల్పశక్తి యమోఘము. రీశరముపై గంబరిని గప్పుకొని ప్రాణాయామమును బట్టెను. వ్యాధయమునందే వేండ్రము బయలుదేరి, శరీరమునకు తిరిగి వెన్న తగిలెను. ఇట్లు పుట్టినిండు డెప్పది దినములు మృత్యువుతో బోరాడుచుండెను. అధికారులు పాలను బలవంతుడుగ నెక్కించుచుండెరి. కాని ఒక దినునైనను లోపల నిమడుటలేదు. వాని శరీరమునందు ఎముకలు, చర్మముతప్ప రక్తమాంస మెన్నియు నెండిపోయినవనియే చెప్పవచ్చును. 150 దినము లిట్లు కడచెను. ఇక పుట్టినిండు 90 పాడ్ల బయలుగోలపోవుటలో శాశ్వతమేమి? కాని శరీరము క్షీణించుచున్న కొలదియు వాని యాత్మజలము మాత్రము హెచ్చుచుండెను. మిగిలిన తైదెలకును, అధికారులకును, మరి యొక సంఘర్షణము సంఘటిల్లెను. వారిచ్చిన కంబల్లను అధికారులు లాగుకొనిరి. అని శిశికాలము. అందమానులలోని చలి దుర్భరము ఈ సందర్భముగూడ మన పుట్టినిండునకు వెలియవచ్చెను. సోదర తైదెలు చలిచే బాధపడుచుండ తానుమాత్రము కంబలి నెట్లు కప్పుకొనగలనని పరిశీలించి, తనకంబలి నేకాక, అన్నివస్త్రములను విసర్జించి దిగంబుడయ్యెను. లోపలకు ఆహారములేదు.

బయటకు వస్త్రములేను. వాయుభటుడు దిగంబరుడు కూడ నయ్యెను. అందుపై మానసాద్రును గూడ కపోయెను. నిద్రయను నదిలేదు. వదిలిపోయిన పుష్పకలె శరీరమంతయు మడుమకొని పోయెను. కాని, ఆ కల్యపంబరమున కౌర్యాన్ని అంశకంశకు. ప్రబలింపుచుండెను. అక్కినతైదెలు వీనియొద్దకు వచ్చుటకు వీలులేదు. ఈతడు వారియొద్దకు బోవునమనిన కళ్ళకు ఇనుప, చేడిలు వేసిరి. నొక నెనమండుగురు భటులు కంబలానుండిరి. పట్టుదల విడుపుదని సోదరులు చాటు చాటుగ కబరుపంపుచుండెరి. ఒక దినమున నొకవోరు రొదనయ్యెను, వానిముఖముపై చాలెను. పుట్టినిండు దానిని బిడకిట బట్టుకొనెను. చచ్చినది గదా యని పిదకిటను వదిలెను. వోరు సజీవియై యెగిరిపోయెను. తాని ప్రపంచములో నీదోమకంటె నెక్కువ వాడనని కాని వాని మనస్సునకు రోగెను. సోదర తైదెలందరు ఒకదని నవారింపుచుండె తాను ట్టుపట్టుట ఆహంకారముగ నుండున తలంపు కలిగెను. కార్యము కొనసాగకపోయినను, సోదరుల యభీషతి ప్రకారము 150 దినములైనపిమ్మట పుట్టినిండు తన శ్రమము విముందుకొనెను.

రైలునుండి ముకుట

పుట్టినిండును మరికొందఱోబాటు 1920 లో చెన్నపట్టణమునకు దీసిగొనవచ్చిరి. అచ్చటినుండి వారిని రైలుమీద రాజమహేంద్రవరం జయిలుకు దినుకొని వచ్చుచుండిరి. రైలు బింగోలుస్తేవను చాటికెచ్చుచుండెను. రాత్రి. పోలీసుభటులు బడలుమెదులచి నిద్రించుచుండెరి. రైలు వేగముగ పోవుచుండెను. కాళ్ళకు అడ్డపెడిటు కలపు కాని పుట్టినిండు వానిని లక్ష్యము చేయలేదు. అకస్మాత్తుగ క్రిందికి దుమికి ఒక బొమ్మ జెముడుకంచెలో బడెను. బడలంతయు కంటకములచే ప్రణమయ్యెను. కాళ్ళకు బెద్దగాయములు తగిలెను. ఇప్పటికిని అవి కలలు వేసియున్నవి. గుండునూదితో వీని నిప్పటికిని బయటకుదీయుచు ఇవి మీ బింగోలు ముండెని రాజమండ్రి జయిలులో తెలుగుతైదెలకు జూపుచుండును. కాళ్ళకు దెబ్బలుతగిలినను లక్ష్యముచేయక కాళ్ళకున్న ఇనుపగొలునులను రాళ్ళపై బ్రదలకొట్టి, ఒకకుగ్రామమునకు జనెను. ఇంతలో పోలీసువాడు మేల్కొని జరిగిన పనిని గ్రహించిరి. వెంటనే రైలు బింగోలుస్తేవనుకు వరల్పుబడెను. లక్షణము పోలీసుకొట్టెది నలువైపులకు బయటపడెను. పుట్టినిండునకు తెలుగరెట్ట. వానిరూపమే అతడు పంజాబీ యని వెల్లడించగలదు. మునుగటిదినమున బట్టుబడెను. పుట్టినిండు రాజమండ్రియలుకు వచ్చి ఒక సంవత్సరమైది. ఈతడు రైలులోనుండి దుమికినది పారిపోవుటకు గదు. చీరాలకథ అతనికంటునో ననచ్చును. చీరాల బింగోలుగమింపములో నున్నదని కూడ వాసికి తెలియవచ్చును. "బింగోలు" యనుమాట అస్తేను నదిగర వాని జెవులబడి టోడనే చీరాల జూడవలెననెడి కోరిక గలిగి దాని నాత్మకొనలేక దుమికితనని చెప్పెను. ఈపనిచేసి నందుకు ఈతనికి మరి రెండుసంవత్సరముల శిక్ష విధించెను.

రాజమండ్రి జయిలు

ఈతడు రాజమండ్రి జయిలుకువచ్చి ఒక సంవత్సరమైనది. ఈతడనిన, తోడితైదెలకే కాక, జయిలధికారులగుడ బాలగౌరవము కలదు. జయిలులో రోగుల కుషవారము చేయుచుండును. ఈ జీవితమంతయు నిగోడలవధ్య గడవలసినవచ్చెనను చింత వానకేమాత్రము ఉన్నట్లు కనుకట్టెను. ఎప్పుడును నవుచుండును. రాజమండ్రి జయిలులోనున్న నాన్ కోఆపరేటరు తైదెలకు కొంతకాలము హిందీ బోధించుచుండెడివాడు. ఈ హిందీతెర్రతి నానాటికి వృద్ధి జొచ్చెను. పుట్టినిండు ఈ యనవోయ వర్తలలో నెట్టి జ్ఞప్తవల్లివములు నాటునో యను భయముతో జయిలధికారులు ఆ హిందీతెర్రగతని మార్పించిరి. అనవోయవర్తలెను జయిలులో తమకిదిలేదు, అది లేదని సభాగుచుదురు కాని, పుట్టినిండు మాత్రము ఏమియున్నను, ఏమిలేకపోయినను, ఒకటై నిశ్చింత. జయిలులో నీటి తైలంతకాలము కృశించుచుండెదని ఒకరు ప్రశ్నించగ, "లాహోరు కోటపై బ్రిటిషుబావుటా యెగురుచున్నంత కాలము తాను చెరకాలయందుండుటకే కోరుచుండును" అని పుట్టినిండు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను.

(పుష్ప పత్రిక)

తామర తైలము

తామర, తీట, దురద మొదలగునాటికి మంచిమందు తామర, తీట, గడ్డికి మంచిది దెబ్బికి 10-15 మార్గము. అనేకరొండ్లనుండి యన్న తామర నాలుగైదు సారులు రాదినతోడనే పోయినదని కలమంది మాకు వ్రాసియున్నాడు

అమృతాంజనం డిపో,

బొంబాయి-మద్రాసు.

చిట్టి

లేక నిశుమాననదర్శనము

1. అల్లరి.

"చిట్టి పిల్లగా కక్కడికి పోకుండా మామూతుండు" అని భార్యతో చెప్పి క్యామలరావు ఆఫీసుకు పోయాడు. చిట్టి మామూతుండా ఉండే సమయం చూసి.

నువ్వు భర్తకు ఫలహారము చేయటకు గోమయమిండి పొనకేయమయి పోయితివి నువ్వుకుద్ద మామూతుండు. మధ్య మధ్య చిట్టి యొకప్పుడు అని తలయెత్తి చూస్తూఉంది.

"అమ్మా, నాన్న గారేలే" అంది చిట్టి. తల్లి వినిపించుకోలేదు. చిట్టి తల్లి చేతుల కింద నుంచి వెల్లుగా దూర వడిలో కూర్చుని తల్లి మోహంతో చూస్తూ బుగ్గలమీద చేతులుచేసి కడుముచు

"అమ్మా నాన్న గారేలే" అంది

"ఆఫీసుకు వెళ్ళాను"

"నీకు ఏమయి లేవడానికి"

"అమ్మా ఇంకొకమిథాయి రెస్తాను, నాన్న గారు కాదు"

అవునమ్మా అని చేతిలోని చేతు ప్రక్కని బెట్టి చిట్టిని ముద్దాడుచు ఉన్నా చిట్టి వినిపించుకొని నేనాడుకోవాలి అంటూ బోలెటి భయంతో పోయింది. లోకలినుండి బొట్టువెట్టి రెచ్చి పాలులో ఉన్న కర్మకర్మని వడి దానివైపుండి కుర్చీమీద కత్తికూర్చుండి మేజావైపుగాగిరితాలు సరికిస్తూ ఉంది. నిల బడియన్న పుస్తకాలు మేజావైపిడి చప్పడయింది. తల్లివైకి చూసింది.

"అయ్యో చిట్టి ఏమిటా అల్లరి"

"కాకితాలు కవిస్తూ" ఏంటి అంది చిట్టి.

"ఆ అల్లరమిటి"

"ఏమిటి" అని చిట్టి తిరిగి చూసింది.

"ఏమిటా! అల్లరి!"

"అల్లరా!"

"అవును, అల్లరే."

చిట్టి నవ్వుతూ "అల్లరా! అల్లరా?" అంది.

"అల్లరేంటే అమ్మా"

"అల్లరంటేవా?"

"ఊ"

"నువ్వుచేసేది అల్లరి"

"నువ్వుచేసేది కాదు?"

"కాదు."

"నేను చేస్తే అల్లరి నువ్వుచేస్తే కాదు, కాదు!" నువ్వు నవ్వుకుని చిట్టివైపుకొని మేజావై నుండేవాటి కన్నీటిని సరిగా చూచును.

"ఊ, ఊ, అంతా పాడుకోవాలి! నాన్న గారితో చెప్పు తాత. నీవని అవుతుంది"

"ఇంకాచాలలేదా ఏంటి ఇంకపోవాలవక."

"ఎక్కడికే, అమ్మా! ఎక్కడికే! చెప్పువు? ఆడుకో దానికా."

"ఆ, అవును."

"ఆ, నీతో ఆడుకును."

"నీతో ఆడుచి పెట్టావా! పోనీతే"

"ఆడుచి ఏమి?"

"ఉంది, వెడతాను"

"నుండినే"

"వెట్లో ఉంది. తీసివెడతానుతే."

"వెట్లో వాడే! ఉట్టిమీద, ఆను."

"అవును, మరిపోయానే! ఉట్టిమీదఉంది, వెడతానే, అమ్మా" అంటూ కంటి యిట్లోకి చిట్టిని తీసుకుపోయింది, తల్లి.

"అమ్మా నాన్నా..... ఆడుచి..... వెడుతుంది" అని పాడుచూ, తల్లిచంకలో ఉను తూంది, చిట్టి.

2. మిథాయి

"అమ్మా, పిల్లలోకి పానా లాచ్చాయి, నాకు చూపించ వుంటే!" అంది, చిట్టి.

"నువ్వువెల్లి ఆరుగుమీదనుంచునిచూడు" అంది, తల్లి.

"నువ్వురావాలి."

"నాకు పని ఉందమ్మా, నువ్వెళ్ళు"

"నాకు భయమేస్తుండే"

"నీనిక్కడే ఉంటాను, వెళ్ళమ్మా, భయంలేదు" "పానావెల్లిపోతున్నాయి - ఊ, ఊ... నే నల్లరి చెయ్యను లేలే, రావు?"

చిట్టి చంక వెట్టుకుని నువ్వు వెల్లి పిడిచురుగుమీద నిలబడ్డది.

"అమ్మా, మాపావా! మన కచ్చేటప్పటికే పానాలు పోయాడే! రమ్మవచ్చే, అల్లరిచెయ్యను."

ఇవాళకొద్దు-కేపు రమ్మందాంతే.

మళ్ళీ రేపాస్తాయా?

నస్తాయి,

నిజంగావస్తాయా, అమ్మా?

వస్తాయంటే!

రావోలే!

రావోలే, ఎరగవు! అని!

రావోలే కొట్టేస్తాం, కాదు.

అవును.

ఎవరు కొడతారు, చెప్పు

నవ్వు కొడతావు

నేను కాదే!

నేను కొడతానులే, పోనీ

(నవ్వుతూ) నీచేత కాండేవా?

మరెవరు కొడతారు?

చిట్టి తల్లిచంకలోనుంచి వడబుక్కొని, కాళ్ళు జానడచి బాడించుకు కిందకు దిగి గుబురు పడుతూవు నీధివెంబడిపోతూ ఉంది. పిల్ల ఎక్కడ వడిపోతుందోఅన్న భయంతో చిట్టి, చిట్టి అని కేకలుచేస్తుంది, నువ్వు ఒక్క సమయములో కండ్లి చంక నుండి, చిట్టి నాన్నా, నాన్నా, మిథాయి అమ్మకు పెట్టావు, ఇవాళ

ఏ?

అమ్మ అల్లరి చేసింది

నువ్వు నవ్వుచు భర్తవైపు చూచుచున్నది.

ఏం అల్లరిచేసిందమ్మా?

నీ పుట్టకాలన్నీ తీసేసింది

అలాగా! (భార్యకేసిచూసి) ఏం ఎందుకు తీసావు?

ఏండునుబుల్లే, అమ్మా. అంది నవ్వుచూతల్లి.

నాన్నా, ఇలాచూడు, నేను కుర్చీమీద కూచున్నాను.

రానుకుంటున్నాను-అమ్మచ్చి కోప్పడి దింపేసింది. చూడూ అమ్మకింత పిసరయినా పెట్టాను.

పోనీతే, నువ్వేతిను అందిచిల్లి.

తింటాను, పో.

చిట్టిచేతికి మిథాయిపొట్ల మిచ్చాను, క్యామలరావు, వడి వడిగా చిప్పేసి అందులోనున్న రెండు ఉండలలోను ఒకటి ఎడమచేతితో పట్టుకొని రెండోదాన్ని కుడిచేత నుంచుకుని కొడుకుత్తింటూ నేలమీద గంతు వేస్తుంది.

నాన్నా!

ఏమమ్మా?

మిథాయరెచ్చి పెట్టావు, కాదు?

అవునమ్మా, తిను.

నాకోసంరెచ్చావా?

నికోసమే.

తిమ్మకిలేదు కామా?

అమ్మకి లేదుతే. నాకొక్కంరెంపెట్టు, చిట్టి,

అ... అని తలతిప్పచు మూలగా పోయింది.

నేలేచ్చి పెట్టానుకానూ, మరినాకొక్కంరెంపెట్టావా?

నువ్వెందు కల్లరిచేసావు మరి, చెప్పు,

మీమా నన్ను చుట్టింది" అనికేకాకోళం చేసింది నువ్వు.

నేనేంకేసాను? అమ్మచేసింది!

అమ్మా చేసింది, అల్లరి, నవ్వుచేకావు.

నేనేమీ చేయండేనా!

చెయ్యలేదు, పాపము మిగిలిమిథాయి ముక్క అంతా తి నేసి, మరి, మరి, నాతో చెప్పుకుండా ఎందుకల్లావు, బాబోనీ, చెప్పు!

తల్లికేసిచూచి అమ్మా కేయిడగలే - నాన్నాచూడు- అల్లరి చెయ్యలేదంటున్నాను!

కె. హెచ్. వి. యస్. నారాయణ.

మారి (గోదావరిజిల్లా)

కోటమర్రి కనకమ్మగారు అంతర్వేదిపాలెయిన నువ న్యాసము లొసంగిన పిమ్మట రాజోలుతాలూకాలోని మామోరి గ్రామము 17 వ తేదీన దయచేసింది. గ్రామకాంగ్రెసు సంఘ యాజమాన్యమున నభి జరిగింది. వేయికుండి నభి నలంకరింది. మొదట గోపరాజు వేంకటాచలపతిరావుగారు ఒక ఆరగంట ప్రస్తుతస్థితితులను గురించి యువస్వసించిరి. పిమ్మట కనకమ్మ గారు తమనవాజ ౭ ఛీరవాగ్ధోణితో సుమారు మూడుగంటల కాలము సహాయ నిరాకరణోద్యమమును గురించియు ప్రస్తుత పరిస్థితుల గురించియు సభస్వసించిరి. మునావాడు ఖద్దర ప్రచారమును. కాంగ్రెసు సంఘమున నభ్యుల జేస్తుటయు జరిగింది. ఇంకను ఈ ప్రాంతమున కనకమ్మగారు కొలదికాల ముందు, శ్రీలక్ష్మ ప్రత్యేకసభలు జరుపబడును. శ్రీ. పురుషోత్తం మంచి ప్రబోధము కలిగింది. ఖద్దరునకు ఖర్చు హెచ్చింది. క్వరలో మంచియభివృద్ధి కలుగ గలదు. ఒక విశేషము.

ధన్వంతరి జయంతి

శ్రీమధ్ధన్వంతరి జన్మదినమునాల్సినము. ఆశ్వయుజ బహుళ క్రయోదక బుధవారం 18-10-22) కోటాన గలయూరు జిల్లా, పాపటతాలూకా, కృష్ణాపురి (కొమ్మూరు) గ్రామములో పెద్దింటి వేంకటాచలపతిరావుగారికిలన జన్మవడిసింది.

ధన్వంతరియొక్క కుటుంబధ్యక్షుడిగా నియమింపబడింది. అంతరిం పెద్దింటి వేంకటాచలపతిరావుగారిచే ధన్వంతరి చరిత్ర పాఠభద్రావ్యకాగానున్నా, సహిహారం కేకవాచార్య బుగారు నడియితరులచే ఆలోచింప నుమై వీరమైన ముగళ శాస్త్రములున్నా జన్మవడిసింది.

ఒరంగల్లు

ఈపునమున ఆశ్వయుజబహుళ క్రయోదక బుధవారము కోటాన శ్రీ రామలింగేశ్వరవేదాలయములో నిర్వహణము నందలి గొప్పవిద్యాలములకు బ్రాహ్మణులు, వైద్యులు వైశ్యులు వశిష్ఠ మొదలగుమహానంబులందరూ గలసి శ్రీ ధన్వంతరి జయం త్యుత్సవమును యథావిధిగా ముగిలమత్సవానుతో సలిపిరి. శ్రీ ధన్వంతరిజయతారమునుగురించి బ్రాహ్మి రెంటుపాల భద్రాద్రి గారును, ఆయుర్వేద కల్యాణంరెమును గురించి నిఖిలభారత, ఆయుర్వేద మహామండలియొక్క బ్రాహ్మణ్ వెక్కడికా కను ఆయుర్వేదగర్వి మా కీర్తియుద్ధికా సాహెబు ఎ. వి. యస్ గారిచే గడు రంగవంతులున బ్రాహ్మమును నువ్వసించబడినెను.

కోవ్వూరుతాలూకా సంఘము

ఈ నెల 25-వ తేదీ మధ్యాహ్నం 12 గంటలకు యీ తాలూకా సంఘసభయొక్క సాధారణసభ గండవల్లి స్వరా బ్యాక్రమములో జరుగును. ఈకోటా మధ్యాహ్నం 1: వెల్లుగు మండల మహాసభయొక్క ఆహ్వానసంఘమును కూడును. కాన తాలూకాసంఘసభ్యులెల్లరును యీ తాలూకాలోని మండల మహాసభ అభిమాను లెల్లరును విచ్చేయప్రాధికరులు.

బొమ్మా కేసురెడ్డి

కార్యదర్శి

గుంటూరు జిల్లా కాంగ్రెసు ప్రచారకసంఘ

సమావేశము: నందివెల్లు

ఈసంఘ సమావేశము ఈనెల 18 వ తేదీ నే నూగ్రామ ములో జరుగవలసింది కాన్నికొన్ని కారణంకరమలచే మొదట 18 వ తేదీనన్నీ కార్యకర్త 25 వ తేదీనన్నీ ప్రార్థనమొంది. ఇక మార్పుకు విలులేదు గాన. వైంఘ సభికులున్నా యింకా యితర, ఉద్యమాభిమానులున్నా సదరుతేదీ కార్యక్రమముందేక రా ప్రార్థించుచున్నాను. మాకాంతిసేయన్నా ఇంకనిదిను అన్నావైపున కడుకుర్చి తమరాకై సరికించుచుండెదను. పున్నన లక్ష్మీన్నారాయణగారు రాత్రి 7 1/2 గంటలకు వచ్చెదను.

కె. సూర్యనారాయణ మూర్తి

జిల్లా సంఘకార్యదర్శి.

చిత్తూరుజిల్లా నగరియలకా నవరంబాకగ్రామములో స్థాపించియుండు శ్రీశృష్ణాబద్ధక్ పింగళిపాక్షికరీతిపాక్షికు దుగకు 579-8-9- నిలువల ఖద్దరక ప్రముఖ అమ్మకడెనది. ఈ గ్రామములో రైతులు అమ్మకాన్నానుతో ఖద్దర్ క ప్రముఖు దీక్షితులకున్నా గాన కొలదికాలములో గ్రామంకి యు ఖద్దర్ మహా మగునని ఒకరు ప్రాయచున్నాను.

జ్యోతిషము

301-594

జూ బు లు

నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

15-10-22 తేది 28గిన సామాన్యసభయందు గయా

కాంగ్రెసుకు కొందరు ప్రతినిధులు ఎన్నికైనవారికి. భద్రులుగాను ప్రత్యేకించి, ఆశాభవ తో ముందుగురు సభ్యుల యధీనముచేసి, వారు భద్రులవిషయము విచారించుచు, సంచరించుచు, స్వచ్ఛతను నిరూపించు మండలసభ్యులను, వారి నిరూపణము తెలియ గలములకై, వ్యాపారముల వత్తుములమీద ప్రతిపాదనమీదను, ప్రతిపాదనములలో సభ్యుడై కొ. పార్థసారథి అయ్యంగారు చేవాలు ఇంగ్లీషులో ఉండవలసినట్లును, ముద్రచేవాలు సహితము చెల్లదనియు తీర్మానించవలెనని. ఈవరకు వ్యవహారము ఇచ్చియుండు సర్టిఫికేట్లు (స్వచ్ఛతా నిరూపణ పత్రములు) తిక్కరపు గారురెడ్డి కంపెనీవారును, ఓరుగంటి రామచంద్రయ్య కంపెనీవారును వాడుకలో నుండియున్నారు. అట్టి వారికి తేది 15 నుండి చలామణిలేకని లోగడ తెలిపియుంటిని. వారును ఆపత్రికలను వాళ్ళుచేయవలెను. ఎవరైనను ప్రతిపత్రిక ముద్రా చేవాలు తీసికొనవచ్చునెడల, అట్టివాని విషయమై ఈ కాంగ్రెసువారి సర్టిఫికేట్లు లేకని భావింపవలసియుండును.

శ్రీ గాంధీజీజీవితము నిర్వహించిన దినము తేది 18 యందు కాంగ్రెసు కార్యదర్శులును, శ్రీమతి కాంగ్రెసు సుభాష్యక్తి కార్యదర్శులును (శ్రీమతి తిక్కరపు సుదర్శనమ్మ పాణికా కనకమ్మగారులును) విభులయందు భద్రుల విక్రయించుచు, కాంగ్రెసు సభ్యులను చేర్చి, వ్యాయవాది సోదరులు ఒక ప్రచురణము వెల్లడించి, ఈ పుణ్యదినమునందు విదేశీవస్తుముల కొని పాశ్చాత్యములను కొనరాదని హెచ్చరించుచు, విదేశీ టపానులుకూడ కొనరాదని వ్రాసివేసిరి. ఈ ప్రచురణమును అంగీకరించు బహువీధిని, టపాను అంగీకరించు జనము పండిల్పెయ్యండి. ఇందువలన లాభము చేసారెను. మా వ్యాయవాది సోదరుల గౌరవమునకు మేమొకయు కృతజ్ఞులము.

ఈ నవంబరునెల, నెల్లూరునకు జయప్రదము. నామకులు శ్రీయుతులు వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య, కందాడ శ్రీనివాసరావు విడుదలయై రావలసియున్నది. శ్రీయుత గుంటూరుయే వెంకటసుబ్బయ్య, చేజెర్ల లక్ష్మీనరసింహంగారులు, కిరణ శివీ. తులనందున ఒకనెల తర్వాతే ఆపుటికే విడుదల యగుదురు. (ఒక విలేఖరి.)

తెనాలి తాలూకాబోర్డు

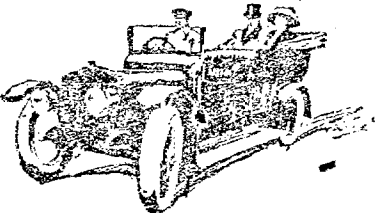
పంచములకు ప్రాతినిధ్యము లేకపోవుట

ఇక్కడమున బ్రాహ్మణోధ్యమము బ్రాహ్మణేతరోధ్యమమనియు ముఖ్యములగు రెండు యుద్ధములు ప్రస్తుతము రాజ్యాంగమునం దిమిడి యున్నవి. అవిరెండును పరస్పరసంఘర్షణచే జేరేమున కపకారమునే చేయుచున్నవి. బ్రాహ్మణులు స్వలాభమును దేశలాభమును గమనింతురు గాని బ్రాహ్మణేతరులన్నారో స్వలాభమునే గమనింతురు యవ్యాయము. బ్రాహ్మణేతరులన్ను ప్రభు పంచములుకూడ తదంతర్భూతులే కదా? అట్లయిన పంచములకు తగిన అభివృద్ధి వై బాతులు కమ్మ రెడ్డి బలివారలు చూచుచుండిరా? లేదు! ఎటుల బ్రాహ్మణేతర కష్ట నిష్పత్తి? ఇదివరకే క్షత్రియులు వైశ్యులు బ్రాహ్మణేతరోధ్యమమునందు చేరవనిప్రకటించి యుండిరి కదా? పంచముల దురభివృద్ధిని ఇదివరకు మర్రాను కొనసాగుచున్నారని కొలది కాలముక్రిందట ఆంధ్రప్రదేశ్ జంతు విప్లవముగా విమర్శించి యుండిరి. కానిప్పుడు గతమునకు వగుట గతము సేతు బంధన మొనర్చుటయే గదా! ప్రకృతమున స్థానికప్రభుత్వమును ప్రజాస్మితము చేసిరి గదా. అట్టిస్థితిలో తాలూకాబోర్డుల యంతేమి జిల్లాబోర్డుల యంతేమి ప్రజా నిర్వచికము గాని కుటికొన్ని భాషలు పంచములవల్ల రా పలుకుబడిలేని శంకుములకని నిశ్చయించుకొని. తెనాలి తాలూకాలో విశేషము కమ్మవారు. రెండవది పంచములు. మూడవది రెడ్డివారు ఇంట్లందరూ పంచములు జనసంఖ్యలో రెండవస్థానము కలిగినను కార్మికుల లగుటచేతను ఓరుగంటి పేతువుచేతను వారు తమ ప్రతినిధుల పంపలేక పోయిరి. మిగిలిన కమ్మ రెడ్డి తెగవారలు వారి ప్రతినిధుల పంపుచున్నారు. ఎనిమిది. రెడ్డివారు 8 గురు తెగవారు 2 గురు సర్వీకరకు వారివారి బలములపట్టి సభ్యత్వమును గ్రహించుచు కలిగిరి. ఇక నుండి బోర్డు అభ్యర్థులు వయచే సంపాదించు 4 స్థానములు గలవు. అందొకటి ముఖ్యముగా పంచముల కిచ్చిరినలయును. వ్యాయవాది జన

శంఖము బట్టి పంచములకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మిచ్చిట్లుయినచో రెండు స్థానము లయినను ఇవ్వక తప్పదు. అట్టితరీ శ్రీ రాయ బహదూర్. పి. యస్. యతిరాజులువారునుగారు పంచము ప్రాతినిధ్యమునకు పంచత్వమొనగుట చాలా అక్రమము. ఇట్టి అక్రమములు పంచములపట్ల చేసిన ఎటుల తాము బ్రాహ్మణేతరోధ్యమమునుకూడ చెప్పుకొందులో తెలియకున్నది. పంచముల యంత్యయన ఆస్థానమునకు తగిన వారు లేరందుమా నిష్పత్తు తెనాలి తాలూకాబోర్డు నందును జిల్లాబోర్డునందును సభ్యత్వమును జయపరముగా కొనసాగించిన శ్రీ కట్టపల్లి పిచ్చయ్యగారు లేరా? లేకమరొండలు విద్యార్థులులేరా? లేవా శ్రీనాయుడుగారు తెనాలి తాలూకాలో పంచములు లేరను కొన్నారా లేక దిక్ఖాన్లు లేరను అనుకొందురా? గతసంవత్సరమున వీరే జిల్లాబోర్డున అధికారులు గాన శ్రీనాయుడుగారు ఇంజనీరు (పంచముల) అభివృద్ధి నిమిత్తం జిల్లాబోర్డు నందునను తెనాలి తాలూకాకు ఒక పంచముని నియమించి వ్యాయవధమున కనుగొందురు గాత.

పంచము కులజుడు.

గ్యాల్వీన్ మోటారు పాఠశాల

ఈ స్కూలులో విద్యార్థులు 100 రూపాయలు కట్టిన, ఈ దినములలో మోటారు డ్రైవర్లుగా తయారై K. R. ట్రేడ్స్ గవర్నమెంటు లైసెన్సు పొందవలసిందిగా బల దొరకును. (II)

ALLEY'S MOTOR INSTITUTE, Post Box No. 1004, Kilpauk Madras.

మలయచందనము

గవేరియా ఆను మగోగమనకు మళారం కథ్యము లేదు. వివిధారితో మగ లేదు. ఎటువు, తెలుపు, వచ్చు, అను మాడు విధములు తె గ రో గ మ ను మాడు పూటలలో మాన్యును. శ్రీమతి దేవుని వ్యామలకు మాడ ఇది రాజాధిపతి. (1951) వచ్చి 1 కి కల 2.4.6

గంధర్వ శార్దూల, రాయవరం(గోదావరిజిల్లా.)

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

సులభమై అనుభవసిద్ధమగు 600 చిత్రములను తెలుపు సంగ్రహము ప్రతియింటి నుండదగినది ఆంధ్రప్రదేశ్ మందులు 1 కి 1-4-0 (2) వి. పి. 0-6-0 ఆరోగ్యదర్శనము:— వ్యాధులను రావడా కాపాడు కొను మార్గములను చూపించును, తప్పక చదువ దగినది 1 కి 0-6-0 వి. పి. 0-4-0 ఆయుర్వేదచరిత్ర:— ఆరోగ్య, వైద్య, కారీర, నిధాన వస్తువులు, చికిత్స, మందులగునది వ్రాయబడు వైద్యప్రతిక. మరొక యుచితము చందా రు 2-8-0 వైదిని ఏక కాలమును కొరవారికి 8-12-0 లకు పంపెదము. ఆయుర్వేదసంగ్రహముండలి, పెరిచేపి. (నెల్లూరు జిల్లా)

హిందీ - తెలుగు

బాలశిక్ష 0-6-0 మొదటి వాచకం 0-6-0 తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుటకు వీలయిన సులభ శయిలిన వ్రాయబడినవి. తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము. ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము తపాలవెట్ట 213, మద్రాసు.

ఎస్. మోహిదీన్, ఎమ్. ఖాసిమ్

సాహెబ్ అందుకో ఫర్మి చర్ మేకర్లు, నర్సారావుపేట క్రొత్తమాపు మేలైన గృహోపకరణములు ధరలు సరసము, ఒకసారి ఆర్డరునుకంటే పరిశీలించకోరెదము

ఆజీవచ్చ క్యాన్ వాను వేయబడిన క్యాంఫుచందము

సాధారణ క్యాన్ వాను వేయబడినది	1-కి ధర రు 14/-
మంచమునకుత గిననంది	1-కి ధర రు 12/-
మంచమునకుత గిననంది	1-కి ధర రు 1/-
పరదాలు, కోదులు, దారము	1-కి ధర రు 2 8/-
క్యాంపు ఇనుపమడుపు ఈజీ డర్బీ	1-కి ధర రు 7/-
వాతపలక	1-కి ధర రు 1/-
క్యాంపు ఇనుపమడుపుకన్నీ ఇనుప ఆర	య్యుతో గహ 1-కి ధర రు 4/-
క్యాంపుకన్నీఆరమునలేకుండా	1-కి ధర రు 8 4/-
క్యాంపు ఇనుపమడుపు	1-కి ధర రు 2 8/-
క్యాంపు ఇనుపపొత్తింగుమేహ	1-కి ధర రు 8/-
క్యాంపుకన్నీ	1-కి ధర రు 4/-
పూగు (రాకింగు) కుర్చీ	1-కి ధర రు 6/-

అపూర్వజ్యోతిష గ్రంథరాజము

వీనిని గురించి 28-7-21 తేదిగల "ఆంధ్రప్రదేశ్" యిట్లు వ్రాయుచున్నది. "హేమన్త ఆస్ట్రోలజ్జ" ఇయ్యది సర్వజనోపయోగముగల పుస్తకమాణికము. ఇందలి ప్రతినిషయమును ఆమూల్యము, జ్యోతిషములనుని ప్రజలకుంచియు మాయావులకు వదులు, పాతికలు సమర్పించి వారు చెప్పెడు కల్పమాటలు నమ్మి మోసపోవువానికి కల్పతరువు. ఇతరులసహాయ మేమియు నక్కరలేకుండ జాతకము, జన్మశతాబ్దము మున్నగువానితో పనిలేకుండ ఏనెల కానెల కలుగగల భవిష్యములను ఎవరినట్లును వారు కడుసులభముగ చూచుకొనవచ్చును. అట్లు ప్రతినిషయమును ప్రతివారికిని బాగుగ బోధపడుకట్టి యీగ్రంథరాజము అతిసులభమైన తెలుగులో వ్రాయబడినది. మరణకాలమును నిర్ణయించుట, సూర్యచంద్రాదులను బట్టి కుభకార్య ప్రారంభమునకు అనుకూలకాలనిర్ణయము, దీర్ఘజీవితమునకు చేయవలసిన పనులు నిందు వివరింపబడినవి. ఒకరినొకరు మనసరములేకుండ తెలియజలసిన నిషయములన్నియు దీనియందు గలవను టితితో యోగిగాదు." దీనినెల పోస్టుఖర్చులుగాక రూ 2-0-0.

ప్రీమియర్ ఎస్ట్రోలాజికల్ వీరో, వోడవరం, విశాఖపట్నంజిల్లా.

మేల యి స స్వ తే క కత్తికట్టలు - చాకులు క స్వ తా శ ము లు. ఆంధ్రప్రదేశ్ పరిశోధన చేయబడినది. ప్రాత్యహింపును. వెంటనే ధరల క్యాటలాగుకు వ్రాయును. వి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో కట్టయ్య అండ్ లాక్ మేకర్స్ & Co. హైదరాబాద్. (గోదావరిజిల్లా) డిజిటైజ్డ్ అప్రెస్: "ఇండియన్ ట్రైబ్యున్" హైదరాబాద్.

జాతకరత్నము

PART I. జన్మశతాబ్దము పుట్టినతేది వేళ మున్నగునవి లేకయే సంవత్సర ఫలితములను క్యారెక్టరు రీడింగుతో సహా యెన్ని సంవత్సరములకైనను జ్యోతిషముని సహాయము అక్కర లేకయే తమంతట తాము వ్రాసికొనగలరు. ధనము, శంతానము, ఆయురారోగ్యములు మున్నగు వ్యాధికభావములతో నీ మి జాతకములను విశార వ్రాసికొనగలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషము. దీని నెల రు 2-0-0, నెలాఖరులోగా కొనువారికి 1-0-0 మూత్రమే వలయుచో జాతకములు సరసమైనధరకు పంపబడును. (164) గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము, ఖిరిగోట, విశాఖపట్నంజిల్లా.

బహుమానము వైద్య విద్య ఆయురారోగ్య శాస్త్రములకు మార్గదర్శి అన్ని భాషలలో దొరుకును. రాజైద్య నారాయణజీ కేశవజీ, (8198) 21, చిహాబాదోడ్డు, మద్రాసు.

Printed and Published by K. Nagawara Rao, at the Andhropatrika Power Press, 6 & 7, Thambu Chetty Street MADRAS.